

Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elke zondag

Abonnementsprijs : 500 fr. per jaar

Postcheckrekening Nr 3185.22

Beheer en Redactie : Mr. René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen

Juridisch aspect van de Kindermoord

1. In titel VIII, hoofdstuk I, afdeling I van het Belgisch Strafwetboek wordt een onderscheid gemaakt in de wijze van doodslag. Volgende kwalificaties zijn mogelijk : 1) Doodslag (art. 393), 2) Doodslag met voorbedachte rade (art. 394), 3) Oudermoord (art. 395), 4) Kindermoord (art. 396), 5) Vergiftiging (art. 397). In ons Belgisch strafrecht wordt kindermoord derhalve als een afzonderlijk misdrijf bestraft, i.e. het heeft een eigen kwalificatie.

2. Artikel 396 van het Belgisch strafwetboek in zijn huidige vorm zegt : « Kindermoord wordt genoemd de doodslag gepleegd op een kind bij zijn geboorte of onmiddellijk daarna. Kindermoord wordt naar de omstandigheden gestraft als doodslag of moord. Echter wordt de moeder welke die misdaad op haar onwettig kind pleegt, gestraft met dwangarbeid van tien tot vijftien jaar. Indien zij die misdaad pleegt met voorbedachte raad, wordt zij gestraft met dwangarbeid van vijftien tot twintig jaar. »

3. De grondslag van de afzonderlijke kwalificatie en de vaststelling of in andere wetgevingen een gelijkaardige bepaling al dan niet is terug te vinden en of in deze om het even wie strafbaar is voor kindermoord, is het voorwerp van deze studie. De vergelijkende studie zal hoofdzakelijk het onderzoek of in de vreemde strafwetgevingen om 't even wie strafbaar is voor kindermoord tot voorwerp hebben. Het ware inderdaad mogelijk geweest dat kindermoord slechts afzonderlijk zou gekwalificeerd worden, indien zij werd gepleegd door bepaalde personen, bijvoorbeeld de moeder of de naastbestaanden. De Belgische strafwetgever heeft echter aan artikel 396 een algemene toepassing gegeven, « c'est donc du même crime qu'il s'agit dans tous les alinéas de l'article. La peine seule est atténuante uniquement en faveur de la mère qui aura commis ce crime sur son enfant illégitime » (1).

4. § 1. *Kindermoord wordt genoemd de doodslag gepleegd op een kind bij zijn geboorte of onmiddellijk daarna.* Opdat artikel 396 zou toepasselijk zijn is er vereist dat a) het kind levend geboren werd en b) de doding is gepleegd bij de geboorte of onmiddellijk daarna.

a) Indien doodslag werd gepleegd op een doodgeboren kind, dan kan men niet van een misdrijf spreken

omdat een constitutief element ontbreekt, in welk geval men gewaagt van een « ondeugdelijke poging » (2). Er is evenwel niet vereist dat het kind leefbaar is. « Il n'est pas permis de tuer un enfant même si l'on suppose qu'il mourra quand même » (3).

b) Ten tijde dat het strafwetboek van 1810 nog van kracht was, heeft men de vraag gesteld of de moord op een kind tijdens de baring wel als kindermoord kon worden aanzien. Om dit geval te voorzien zegt de wetgever van 1867 : Kindermoord wordt genoemd doodslag gepleegd op een kind « *bij zijn geboorte* »... De doodslag gepleegd op een kind van enkele weken oud, zou niet meer onder toepassing vallen van artikel 396, omdat men hier niet meer kan spreken van een doodslag onmiddellijk na de geboorte. Maar hoever reikt eigenlijk het begrip « *onmiddellijk daarna* » ? Wij staan hier voor een loutere quaestio facti, waarover de jury moet oordelen. Het begrip is evenwel zeer rekbaar, wat blijkt uit het feit dat men nog van kindermoord spreekt wanneer het nochtans volstaat dat er een ruime tijdspanne is verlopen tussen de geboorte en de dood van het kind. Van het ogenblik dat er continuïteit bestaat tussen de geboorte en de doodslag, blijft artikel 396 toepasselijk. Een paar voorbeelden zullen dit duidelijk maken. Een vrouw heeft een kind gebaard en na de bevalling gaat zij zich bezighouden met haar huishouden *zonder enige zorg te besteden* aan haar pasgeboren kind. Daarna komt ze terug bij het kind en wurgt het. Deze doodslag werd als kindermoord gekwalificeerd, omdat er continuïteit was tussen de geboorte en de dood van het kind (4). Op dezelfde grondslag mogen wij onderstaand voorbeeld eveneens als kindermoord kwalificeren. Een alleenstaande vrouw woont op een zolderkamer, baart er een kind en verbergt het levend in een rieten koffer dat naast de kachel stond. Het lijkje werd, door uitdroging gemummificeerd, teruggevonden. Het kind is ongetwijfeld niet onmiddellijk na de geboorte gestorven en heeft misschien nog enkele dagen geleefd, maar er is hier ook weer een continuïteit tussen geboorte en dood. !

5. § 2. *Kindermoord wordt naar de omstandigheden gestraft als doodslag of als moord.* Uit deze paragraaf blijkt dat artikel 396 van het Strafwetboek enkel betekenis heeft inzake kwalificatie van het misdrijf, terwijl wij inzake straffoetmeting gewoonweg staan voor een doodslag of een moord — zoals respectieve-

lijk voorzien door artikels 393 en 394 van het Strafwetboek — naargelang er al dan niet voorbedachtheid is. Er wordt inderdaad inzake straftoemeting wel een uitzondering gemaakt voor de moeder die de misdaad pleegt op haar onwettig kind. Deze grond van verschoning ⁽⁵⁾ bestond nog niet in het Strafwetboek van 1810, waarvan artikel 302 luidde : « Tout coupable d'infanticide sera puni de mort ». Ondanks het feit dat geen verschil wordt gemaakt in de straftoemeting, behoudens de hierna besproken grond van verschoning, heeft de wetgever geoordeeld en terecht dat de oorzaken en omstandigheden der kindermoord zo specifiek zijn dat deze misdaad een eigen kwalificatie vereist.

6. Deze overweging bezielde trouwens de centrale commissie tot voorbereiding van de *Wet van 15 mei 1912 op de Kinderbescherming* ⁽⁶⁾. Artikel 1 van deze wet vermeldt de verplichte gevallen van ontzetting uit de ouderlijke macht en sluit hierbij uitdrukkelijk uit de vruchtafdriving en de kindermoord. Reeds had de centrale sectie van 1897 deze misdrijven gerangschikt onder de gevallen van facultatieve ontzetting. Het feit van een kindermoord te plegen of er aan deel te nemen, duidt geenszins op het gemis aan genegenheid van de ouder voor zijn kinderen of zijn onwaardigheid ten hunnen opzichte. De geneesheer, de vroedvrouw, de minnaar die zich schuldig maken aan een kindermoord moeten niet noodzakelijk bij de rechter aangewezen worden als mensen aan wie de uitoefening van de ouderlijke macht zou moeten ontzegd worden.

7. Er zijn wetgevingen die het niet nodig hebben geacht voor de kindermoord een afzonderlijke kwalificatie te voorzien. Zo bijvoorbeeld heeft het strafwetboek van *Belgisch Kongo* ⁽⁷⁾ in Boek II, Titel I, Sektie I over de vrijwillige doding en de vrijwillige letselen geen afzonderlijk artikel voorzien voor de kindermoord.

8. Het *Russisch strafwetboek van 1919* ⁽⁸⁾ geeft volgende indeling van de soorten doodslag : 1) Vorsätzliche qualifizizierte Tötung, 2) Vorsätzliche Tötung, 3) Vorsätzliche Tötung in der Erregung, 4) Tötung bei Notwehrüberschreitung, 5) Abtreibung, 6) Fahrlässige Tötung, 7) Mitwirkung bei Selbstmord.

Tevergeefs zoeken wij naar een doodslag die « Kindermoord » wordt genoemd. Opmerkenswaardig is het evenwel dat het Russisch strafwetboek de vruchtafdriving (Abtreibung) als een soort doding kwalificeert.

8. § 3. *Echter wordt de moeder welke die misdaad op haar onwettig kind pleegt, gestraft met dwangarbeid van tien tot vijftien jaar.*

Deze eigenlijke grond van verschoning is zonder twijfel gemakkelijk te rechtvaardigen, wanneer men zich de gemoedstoestand kan indenken van de zgn. « filles-mères » op het ogenblik dat zij niet meer weten van welk hout pijlen maken en daarbij nog met de vinger worden gewezen omdat zij een kind dragen « dat geen vader heeft ».

Er zijn strafwetgevingen die de kindermoord slechts afzonderlijk kwalificeren, wanneer die misdaad werd gepleegd door een moeder op haar onwettig kind. En in de gevallen waarin een ander persoon een kind doodt bij zijn geboorte of onmiddellijk daarna, wordt de beschuldiging gegrond op de artikels die de doodslag of de moord voorzien en wordt hij ook beschuldigd van doodslag of moord, zonder meer.

9. *Het Duitse Strafwetboek* ⁽⁹⁾ maakt in de soorten doding ongeveer hetzelfde onderscheid als het Belgische met dit verschil dat het Duitse strafwetboek in tegenstelling met het onze de zgn. « Tötung auf Verlangen » kent.

De kindermoord is voorzien, maar wat bij ons als voorwaarde is gesteld voor een eigenlijke grond van verschoning — voor een vermindering der straftoemeting — is in Duitsland een conditio sine qua non voor de kwalificatie als kindermoord. § 217 bepaalt : « Die Kindertötung ist die vorsätzliche Tötung eines uneheliches Kindes in oder gleich nach der Geburt durch die Mutter ».

10. De *Nederlandse strafwet* ⁽¹⁰⁾ zegt eveneens dat kindermoord alleen geldt voor de moeder die doding pleegt op haar onwettig kind.

Artikel 290 luidt als volgt : « De moeder die, onder de werking van vrees voor de ontdekking van haar bevalling, haar kind bij of kort na de geboorte opzettelijk om het leven brengt, wordt als schuldig aan kinderdoodslag gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren » ⁽¹¹⁾.

Artikel 291 vervolledigt : « De moeder die, ter uitvoering van een onder de werking van vrees voor de ontdekking van haar aanstaande bevalling genomen besluit, haar kind bij of kort na de geboorte opzettelijk van het leven berooft, wordt als schuldig aan kindermoord, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste negen jaren ». Van Bemmelen ⁽¹²⁾ zegt dat deze artikelen impliciet de draagwijdte bepalen, namelijk de uitsluitende toepassing op een moeder die haar onwettig kind doodt. Dit blijkt uit de woorden « onder de werking van vrees voor de ontdekking van hare aanstaande bevalling ». Artikel 292 bepaalt dit expliciet, wat Van Bemmelen overbodig vindt.

11. *Het Italiaans strafwetboek* ⁽¹³⁾ wijkt af van het Duits en het Nederlands stelsel, omdat iedereen en niet alleen de moeder van een grond van verschoning kunnen genieten, maar wijkt verder ook af van het Belgisch stelsel, omdat wat de kwalificatie aangaat geen onderscheid wordt gemaakt tussen een gewone moord en een kindermoord. Artikel 396 van het Italiaans strafwetboek bepaalt : « La peine sera celle de détention ⁽¹⁴⁾ de trois à douze ans lorsque le délit prévu à l'article 364 aura été commis sur la personne d'un enfant non encore déclaré à l'état civil, et dans les cinq premiers jours de la naissance, et qu'il aura pour but de sauver l'honneur de l'inculpé ou l'honneur de son épouse, de sa mère, de sa descendante, de sa fille adoptive ou de sa soeur ».

Dit artikel heeft het voordeel konkreet het begrip « onmiddellijk daarna » te omschrijven, maar bevat langs de andere kant een gevaarlijk element, waar het zegt dat de doodslag voor doel moet hebben de eer te redden. Vooreerst is dit argument door de verdediging zeer gemakkelijk aan te wenden en vervolgens kan het criminologen werken, in deze zin dat de burgers zouden gaan denken dat ze mogen doden als het op hun eer aankomt.

12. Alinea 3 van artikel 396 van het Strafwetboek veroorzaakte een belangrijke betwisting betreffende de draagwijdte van het woord « onwettig ».

Wat moet men verstaan onder « onwettig kind » ?

De voorbereidende werkzaamheden van de Wetgevende Kamers hebben weliswaar slechts het geval van de kindermoord door een ongehuwde vrouw gepleegd, bedoeld. Het dient nochtans wellicht aangenomen dat het « quod plerumque fit » de bijzondere aandacht van de leden van het Parlement weerhouden heeft, maar

dat ze geenszins zouden gewent hebben de gehuwde vrouw van het voordeel van de strafvermindering uit te sluiten. Om d.i. te kunnen aannemen zou het immers noodzakelijk zijn ofwel een duidelijke verklaring, ofwel een wel bepaalde wettekst te kunnen inroepen. Het dient trouwens onderlijnd dat de bijzondere gemoedsgesteltenis van de aanstaande moeder, waarmede de wetgever rekening gehouden heeft om de straf te verminderen, zowel, indien nog niet meer, voor een gehuwde vrouw die een overspelig kind verwacht, dan voor een ongehuwde vrouw kan voorhanden zijn. Het is slechts zeer uitzonderlijk ⁽¹⁵⁾ dat de toepasselijkheid van alinea 3 op de overspelige en bloedschennige kinderen is betwist geworden. De bloedschennige en overspelige afstammelingen zijn tenandere slechts verscherpte vormen van de natuurlijke afstamming ⁽¹⁶⁾.

13. *Een onwettig kind is dus ieder kind dat geboren wordt buiten het huwelijk.* Maar wat te denken van volgende gevallen ?

I. Een vrouw huwt in 1949 een Fransman en twee maanden later baart zij een kind, dat de vrucht is van ongeoorloofde betrekkingen van de vrouw vóór haar huwelijk met een ander persoon dan haar echtgenoot. Het staat vast dat het kind verwekt werd op een ogenblik dat de Fransman zijn vrouw nog nooit gezien heeft. Zij vermoordde haar kind op het ogenblik der geboorte. Haar wettige echtgenoot heeft al dan niet opzettelijk de termijnen voorzien voor de vordering tot ontkenning van het vaderschap laten voorbijgaan. Is zij schuldig aan doodslag op een wettig of onwettig kind ?

II. Het Hof van assisen van Oost-Vlaanderen moest in 1951 oordelen over een gelijkaardige kindermoord. Een vrouw, wier man sinds drie jaar in de gevangenis zat, baarde een kind en doodde het. De feiten doen voldoende blijken dat haar wettige man niet de vader van het kind kan zijn, hoewel hij geen vordering tot ontkenning van het vaderschap instelde. Is deze vrouw schuldig aan doodslag op haar wettig of haar onwettig kind ?

14. 1° *Op burgerlijk gebied* is er geen twijfel mogelijk, het kind is wettig. Art. 312 van het Burgerlijk Wetboek bepaalt : « Het tijdens het huwelijk ontvangen kind heeft de man tot vader ». In de twee voormelde gevallen beschikte de man echter over een vordering tot ontkenning van het vaderschap binnen de termijnen door artikel 316 van het Burgerlijk Wetboek bepaald. Hij ontkende het kind niet, met het gevolg dat hij als wettige vader diende aangezien volgens het adagium « Pater is est quem nuptiae demonstrant ». Het kind, *in feite onwettig*, was dus in rechte wettig, omdat het niet werd ontkend. Het gevolg voor de moeder die haar kind doodde is zeer belangrijk, want nu zijn alinea's 1 en 2 toepasselijk, in plaats van alinea's 1 en 3, i.e. de moeder kan niet genieten van de eigenlijke grond van verschoning bepaald in alinea 3.

15. 2° Is dit *in strafrechtelijk opzicht* aanvaardbaar ? Volgens Goedseels ⁽¹⁷⁾ niet : « Par enfant illégitime il faut entendre tout enfant né hors mariage et même l'enfant adultérin encore qu'il soit présumé légitime, au point de vue de droit civil, jusqu'à son désaveu éventuel ».

De rechtspraak en de rechtsleer zijn nochtans verdeeld nopens de toepasselijkheid van de alinea's 3 en 4 van artikel 396 van het Strafwetboek op de doodslag gepleegd door een moeder op een kind geboren tijdens haar huwelijk — en dus volgens de bepalingen van het burgerlijk recht wettig, hoewel uit het onder-

zoek bleek dat het kind een andere vader had dan de echtgenoot van de daderes — en dat het niet het voorwerp is geweest van een rechtsvordering tot ontkenning van het vaderschap ingeleid door de echtgenoot.

16. A. De enen zeggen dat bedoelde alinea's 3 en 4 niet toepasselijk zijn en steunen zich op de hierna volgende beschouwingen.

1° Er zijn beginselen van dewelke men niet kan afwijken. En tussen die beginselen is er één dat het meest vaststaat, het meest volstrekt is en ook het meest onontbeerlijk, namelijk de onderwerping van de rechter aan de wet, onverschillig welke de gevolgen hiervan zijn. Indien de strafrechter souverain is om de feiten vast te stellen, indien om ze te omschrijven hij over een zeker vrij beoordelingsrecht beschikt, om van deze feiten de wettelijke gevolgen af te leiden, is hij, evenals de burgerlijke rechter, onderworpen aan de bepalingen van de wet, en hij zou derhalve ze niet kunnen verwerpen zonder aan zijn plichten te kort te komen.

« Il faudrait seulement que le juge répressif ne s'attribue pas des pouvoirs que le juge civil lui-même ne saurait revendiquer » ⁽¹⁸⁾.

Niemand zal zo vermetel zijn om te beweren dat de rechter zich boven alle rechtsregels mag plaatsen om de ingevingen van zijn geweten te volgen, of dat de theorie der bewijsvoering zou verschillen naargelang het een burgerlijke of een strafrechtelijke zaak betreft ⁽¹⁹⁾.

17. 2° Indien bij de burgerlijke rechter een zaak van afstamming wordt ahangig gemaakt, zal hij op burgerrechtelijk gebied zich moeten neerleggen bij het adagium « Pater is est quem nuptiae demonstrant » en zal hij artikel 312 van het Burgerlijk Wetboek moeten toepassen.

Zal het dan aan de strafrechter toegestaan zijn die regel in de wind te slaan en aldus de rechten van de man, de vader en het kind te miskennen ? Het is niet zeldzaam of op zijn minst niet uitgesloten dat de man niet verlangt het vaderschap te ontkennen van het in feite overspelig kind, uit bekommernis voor de waardigheid van zijn huwelijk. Hij kan aan het kind waarvan hij weet dat het feitelijk overspelig is al de rechten toekennen van een wettig kind. Vandaar dat de burgerlijke rechter moet zwichten voor de wil van de man, die zelf oordeelt. In zijn besluiten voorafgaand het arrest van het Hof van cassatie dd. 29 november 1909, verschenen in Pasicrisie 1910-1-22 vraagt eerste advocaat-generaal Terlinden zich af of het dan aan de strafrechter zou toegelaten zijn deze beginselen omver te werpen en aan de vergevingsgezinde man het schandaal op te dringen van onthullingen van aard om zijn naam en deze van zijn kinderen te schaden ?

18. 3° Advocaat-generaal Mesdach de ter Kiele in zijn besluiten voorafgaand aan het arrest van het Hof van cassatie dd. 5 mei 1873, verschenen in Pasicrisie 1873-1-178, is meer categoriek dan de heer Terlinden, die zoals we verder zullen zien een onderscheid maakt tussen de rechter en de jury. Het Hof van assisen zegt dhr Mesdach de ter Kiele, is onbevoegd om te beslissen in een vordering van staat en moet de verzending van de zaak naar de burgerlijke rechter uitspreken. Een kind geboren tijdens het huwelijk kan slechts ontkend worden door de man. « La rigueur des principes nous force à dénier à d'autres qu'au mari le droit de contester cette paternité » ⁽²⁰⁾.

De h. Mesdach de ter Kiele meent verder, maar ten onrechte, dat de bepaling van alinea 3 enkel kan ingeroepen worden door de «filles-mères» die door de wet verondersteld worden gehandeld te hebben onder impuls van een geweldige drift; de gehuwde vrouw kan er geen voordeel uit trekken ⁽²¹⁾.

19. B. Anderen (arrest Brussel, 23 nov. 1949, J.T. 19 febr. 1950, col. 123; Répertoire pratique du droit belge, v° Homicide, n° 96; Nypels en Servais, art. 396, n° 10; Goedseels, II, p. 128) werpen hiertegen op :

1° dat de vermindering van de straf bedoeld bij alinea's 3 en 4 gerechtvaardigd wordt door het *zedelijk bestanddeel van het misdrijf*, i.e. de invloed op de wil van de vrouw van de tragische en angstige beklommernissen welke door de afgewachte geboorte verwekt worden, en geenszins door het familiaal statuut van het kind;

2° dat het aan de strafrechter toekomt de juiste omschrijving te zoeken van het misdrijf, onafhankelijk van de vermoedens van het burgerlijk wetboek welke in oppositie kunnen zijn met de werkelijkheid.

Indien de strafrechter moet oordelen over de al dan niet wettigheid van het slachtoffer van een kindermoord, geeft hij geen oplossing aan een geschil over de staat van het kind, maar stelt hij alleen een feit vast, waardoor het hem mogelijk wordt toepassing te maken van een strafvermindering. De strafrechter is in dat geval niet gebonden door het wettelijk vermoeden van artikel 312 van het burgerlijk wetboek. De onwettigheid van het kind zijnde een wettelijke grond om de vermindering van de straf te bewerkstelligen, moet zoals in de gronden van verschoning door de jury beoordeeld worden en de gezworenen zijn door de vermoedens van het burgerlijk recht niet gebonden ⁽²²⁾.

3° dat het met de rechtvaardigheid niet zou overeenkomen dat de toepasselijkheid der alinea's 3 en 4 afhankelijk zou gesteld worden van de wil van een derde — de echtgenoot — die vrijelijk oordeelt over de gepastheid van de vordering tot ontkenning van het vaderschap.

20. Kortom, ingeval de onwettigheid van het kind van een gehuwde vrouw *in feite* met zekerheid voortvloeit uit de elementen der zaak, is het kind nochtans *in rechte* wettig. Het gaat hier evenwel niet om de burgerlijke staat van het kind, maar wel om de strafrechtelijke omschrijving van het feit waarvan de moeder wordt beschuldigd. Het blijkt uit de voorbereidende werkzaamheden met betrekking tot de alinea's 1 en 3 van artikel 396 dat de vermindering van de straf als grondslag heeft, niet de burgerlijke staat als zodanig van het kind, want, in de ogen van de wetgever evenals in die van het menselijk geweten heeft het leven van een onwettig kind dezelfde waarde als dit van een wettig kind, maar het vermoeden — gelijkvormig aan de natuur der zaken en aan de vaststellingen van de geneesheren, physiologen en psychologen — dat de «fille-mère», of de overspelige echtgenote, of de vrouw die aan haar man een zwangerschap verbergt, die dagtekt van vóór het huwelijk en het gevolg is van handelingen van derden, reeds gekweld door de weeën, zich daarbij nog op het ogenblik der bevalling onbeheersbaar gedwongen voelt door de afschuif van het schandaal en het schrikwekkend denkbeeld van haar gebroken leven, om de onwraakbare sporen van haar laagheid te doen verdwijnen. De wetgever heeft geoordeeld dat er rekening dient gehouden te worden met deze elementen, die geen verband houden met de ficties en de vermoedens van het burgerlijk wetboek, maar wel met

het lichaam en de ziel van de schuldige moeder en die de hoegrootheid van haar delictuele verantwoordelijkheid bepalen. De strafwet zou miskend en verkracht worden indien de rechter voor het meten van deze verantwoordelijkheid, blind en doof voor de werkelijkheid waarop hij zijn beslissing moet steunen, slechts rekening zou houden met de onpersoonlijke regels van het burgerlijk wetboek.

21. Een onrechtstreeks bewijs dat de strafvermindering ingeval van kindermoord gepleegd op een onwettig kind gegrond is op het *zedelijk element* van het misdrijf en niet, de woordelijke schijn ten spijt, op het familiaal statuut van het slachtoffer, vinden wij in de regel dat deze strafvermindering enkel toepasselijk is op de moeder alleen, terwijl de deelnemers onderworpen blijven aan het gemeenrecht ⁽²³⁾.

22. *Het is niet toelaatbaar dat de graad van delictuele verantwoordelijkheid, die de wetgever afhankelijk stelt van de omstandigheden eigen aan de dader, zou onderworpen worden aan een element dat hieraan vreemd is: het besluit van de man om al dan niet het vaderschap te ontkennen.* Het kind dat door een ongehuwde vrouw, op het ogenblik van zijn geboorte of onmiddellijk daarna, gedood wordt, werd door zijn moeder niet erkend (noch vrijwillig, noch gedwongen). Het burgerlijk wetboek laat dus niet toe te beslissen dat bedoeld kind het onwettig kind van beschuldigde is. Indien men in dit geval zijn toevlucht neemt tot de regels van het burgerlijk recht, zou alinea 3 nooit toepasselijk zijn, want op het ogenblik van het misdrijf bestaat er geen band van afstamming die wettelijk vastgesteld is ⁽²⁴⁾, i.e. de moeder zou gestraft worden zoals een derde, bij toepassing van alinea 2. De strafrechter zal nochtans geen ogenblik aarzelen om ingeval van afwezigheid van een moederlijke afstamming, wettelijk vastgesteld, toch toepassing te maken van alinea 3.

23. Naar onze mening is het moeilijk een der beide tegenstrijdige stelsels aan te kleven. Zij werpen beide *evenveel gewicht in de schaal*. De enen zeggen dat zolang het kind niet verstoten werd door hem die de wet als vader erkent niemand het recht heeft de wettigheid van het kind te betwisten. De anderen zeggen dat de onwettigheid van het kind een wettelijke verschoning is ten voordele van de moeder en stellen de vraag met welk recht men haar hiervan berooft. Wij zijn geneigd de voorkeur te geven aan de tweede stelling omdat het tenslotte niet gaat om de burgerlijke staat van het kind, maar wel om het feit.

« Essayons cependant de concilier les deux opinions et voyons si, à la rigueur, il n'est pas possible de reconnaître au juré un pouvoir que tout me force à refuser au juge », zegt de eerste advocaat-generaal Terlinder ⁽²⁵⁾. Zoeken wij dus naar de « aurea mediocritas ».

24. *Sensu stricto* is het jurylid geen rechter. Door het feit dat hij souverain oordeelt, gehoorzaamend aan zijn geweten en zijn inwendige overtuiging, zonder dat menselijke controle mogelijk is en de wet hem om zo te zeggen het genaderecht toegekend heeft, is hij *zijn eigen wetgever*. « Il peut laisser parler son coeur, fermer les yeux à la lumière, les oreilles à la vérité et ne voir ou n'entendre que ce qu'il lui plait » ⁽²⁶⁾. Hij heeft niet zoals de rechter trouw aan de wet gezworen. Men vraagt hem slechts één zaak, namelijk te gehoorzamen aan zijn geweten en zijn inwendige overtuiging, zonder haat en zonder vrees, zonder wrok en zonder genegenheid, volgens de telast-

leggingen en de middelen van de verdediging uitspraak te doen met de vastberadenheid en de onpartijdigheid van een rechtschapen en vrij mens. Al de plichten van het jurylid zijn vervat in deze ene vraag: «Zijt gij in gemoede overtuigd?»

De jury wordt tenandere slechts ondervraagd betreffende feiten en niet betreffende het recht (27). Zo voorziet artikel 339 van het Wetboek van strafvordering: «Wanneer de beschuldigde als verschoning een feit heeft aangevoerd dat als dusdanig door de wet wordt aangenomen, wordt de vraag aldus gesteld: Staat dat feit vast?» Dienvolgens zal in hoger aangehaalde gevallen, op straf van nietigheid aan de jury een bijkomende vraag worden gesteld: Is X (slachtoffer) het wettig kind van N (daderes)? Wanneer dan de onwettige afstamming uit de debatten blijkt, ondanks de regels van het burgerlijk recht en de afwezigheid van een ontkenning van vaderschap, mag de jury zich uitspreken voor de onwettigheid. Men begrijpt immers dat de jury, gebonden door de vragen welke gesteld worden, niet in de betreurenswaardige noodzakelijkheid mag geplaatst worden van te zeggen «neen» wanneer haar overtuiging haar aanzet «ja» te antwoorden en dit omdat men aan de gezworenen de gelegenheid niet heeft gegeven hun redenen kenbaar te maken betreffende een toestand waarvan de *werkelijkheid* vastgesteld werd, alhoewel zij met de vermoedens van de burgerlijke wet tegenstrijdig is (28).

25. Door welke andere argumenten kan men deze stelling staven?

a) Het Hof van cassatie van Frankrijk (29) heeft geoordeeld dat assisenhoven zetelend zonder jury, in Corsica, voor de revolutie van 1830, of in een departement van het vasteland, op het ogenblik dat de jury was opgeheven, de magistraten in de gevallen voorzien door de grondwetten van vóór het Charter evenals de juryleden niet onderworpen waren aan de strikte toepassing der wettelijke regels.

b) Het Hof van cassatie in zijn arrest dd. 25 april 1804 (30) bepaalde dat de jury vrijelijk mocht beslissen in een telastlegging van *oudermoord* of de beschuldigde de zoon van het slachtoffer was, zonder door de regels van het burgerlijk recht in haar beslissing te worden beperkt. Is het hier gesteld probleem niet analogisch met datgene dat wij moeten oplossen?

26. § 4: *Indien zij die misdaad pleegt met voorbedachte raad, wordt zij gestraft met dwangarbeid van vijftien tot twintig jaar.*

Op het eerste zicht schijnt deze bepaling onverantwoord of op zijn minst overbodig. Men is geneigd een kindermoord altijd als voorbedacht te beschouwen. «Il est impossible que l'infanticide ne soit pas prémédité», zei Cambacères. Deze gevoelsuiting wordt tegengesproken door de feiten die het onderscheid dat artikel 396 van het strafwetboek maakt tussen voorbedachte en niet-voorbedachte kindermoorden rechtvaardigen. Veronderstellen wij bijvoorbeeld dat een man na een maandenlange reis terug thuis komt op het ogenblik dat zijn vrouw moet bevallen en dat hij er zich ten volle van bewust is dat hij niet de vader van dat kind kan zijn. Zou het dan uitgesloten zijn dat hij, in woede

ontstoken, zonder enige voorbedachtheid het pasgeboren kind doodt? Of veronderstellen wij dat een man de bevalling van zijn vrouw bijwoont en na de expulsie terecht of ten onrechte meent vast te stellen dat het kind misvormd is. Is het dan uitgesloten dat hij wanhopig wordt en zonder enige voorbedachtheid het kind doodt?

Talrijker zijn de voorbeelden van een moeder die haar kind gedood heeft, zonder dat de voorbedachtheid kan weerhouden worden.

In het criminologisch gedeelte van deze studie is een gans hoofdstuk gewijd aan de physiologische en psychologische werking van de zwangerschap en de bevalling als oorzaak van kindermoord. Ten andere kan ik hier vermelden dat van 1920 tot 1958 door het Hof van assisen van Oost-Vlaanderen 16 kindermoorden werden behandeld en hiervan werden er slechts twee als voorbedacht weerhouden.

WILFRIED BECK,

Advocaat aan de Balie te Brussel.

- (1) J. Goedseels, Commentaire du Code pénal belge, II, p. 127.
- (2) J. Simon, Handboek van het Belgisch Strafrecht, p. 134-137.
- (3) J. Goedseels, o.c., II, p. 127-128.
- (4) J. Nypels & J. Servais, Code pénal belge, II, p. 626-627.
- (5) Voor de bepaling van een eigenlijke grond van verschoning en het verschil met de verzachtende omstandigheden, zie J. Simon, o.c., p. 208-211.
- (6) I. Maus, Commentaire législatif de la loi du 15 mai 1912 sur la protection de l'enfance, Bruxelles, p. 79-100.
- (7) P. Piron & J. Devos, Codes et Lois du Congo belge, I, p. 282.
- (8) H. Freund, Strafgesetzbuch Sowjetrusslands, p. 174-177.
- (9) H. Welzel, Das Deutsche Strafrecht, 1954, p. 210.
- (10) J.M. Van Bemmelen & W.F.C. Van Hattum, Handen Leerboek van het Nederlandse strafrecht, Arnhem, 1954, II, p. 193-199.
- (11) De Nederlanders kennen niet hetzelfde onderscheid in de straffen als wij. Wel steunen zij de indeling, evenals wij, op de indeling der misdrijven. Wij spreken echter van overtredingen, wanbedrijven en misdaden, terwijl zij het houden bij overtredingen en misdrijven. Merken wij op dat bij ons de maximum gevangenisstraf 5 jaar is, is het meer, dan spreekt men van hechtenis, opsluiting of dwangarbeid.
- (12) Van Bemmelen, op. et loc. cit. supra.
- (13) E. Turrel, Code pénal italien de 1890. Parijs 1890, p. 145.
- (14) Merk het verschil op in strafbenaming. Hechtenis van drie jaar bestaat bij ons niet. Wij spreken dan van gevangenisstraf.
- (15) Mesdach de ter Kiele - Pas. 1-178.
- (16) Les filiations adultérine ou incestueuse sont des formes aggravées de la filiation naturelle. R. Dekkers, Préc. dr. civ., I, p. 287.
- (17) Goedseels, Commentaire du Code pénal belge, II, p. 128.
- (18) Thonissen, Commentaire législatif, p. 36, n°s 26-27.
- (19) Pandectes belges, V° Filiation en général, n° 41.
- (20) Laurent, III, n° 435.
- (21) Zoals elders in deze studie gezegd, heeft de wetgever de toepassing van bewuste bepaling op de overspelige en bloedschennige kinderen niet willen uitsluiten.
- (22) Haus, Principes généraux du droit pénal, t. II - nr 1203; ordonnance dd. 19 maart 1895 van de voorzitter van het Hof van assisen te Luik; Belgique judiciaire 1895, p. 700.
- (23) Verbr. 16-4-1854. Pas. I, 180.
- (24) Brussel 23 nov. 1949. J.T. 19 feb. 1950, col. 127, voetnoot.
- (25) Terlinden, op. et loc. cit.
- (26) Idem.
- (27) Simon, Strafvordering, n° 1172.
- (28) Pas. 1910, I, p. 24; Haus, Princ. gén. du droit pén., n°s 1196 et 1197: «Les dispositions du Code civil relatives aux preuves obligent les tribunaux correctionnels et de police et même les Cours d'assises, dans le sens restreint, c.-à-d. les magistrats qui les composent».
- (29) Dalloz, v° Instruction criminelle, n° 1412.
- (30) Pas. 1864, I, 227.

Abonneert U op het "Rechtskundig Weekblad"

André Dupin, een groot rechtsgeleerde (*)

André Dupin heeft deze zonderlinge lotsbestemming gekend zijn machtige en oorspronkelijke stempel te hebben mogen drukken op de rechtspraak van de hoogste jurisdictie van zijn land gedurende meer dan dertig jaren.

Hij was inderdaad procureur-generaal bij het Franse Hof van Cassatie, dadelijk na de Franse omwenteling van 1830, tot aan zijn dood in 1865.

Door een gril van de politieke macht, na de drie « Glorieuses », ging de meest befaamde van de Parijse advocaten over naar de hoogste magistratuur. Op zijn 47e jaar verliet hij de balie, nadat hij het hoogtepunt van zijn carrière had bereikt door zijn recente verkiezing tot stafhouder.

In Groot-Brittannië is dergelijke overgang van de balie naar de hogere magistratuur gebruikelijk. Op het continent zou men, met Dupin, voor de eerste maal de gelukkige gevolgen ondervinden van dergelijke benoeming op een goede rechtsbedeling, daar aldus rijk en vurig bloed gespoten werd in het ietwat door de routine gescleroseerde lichaam van de oude, traditionele magistratuur.

Maar steeds bleef Dupin advocaat. Nooit kon hij er toe komen aan zijn liefde voor dit beroep te verzaken en deze liefde bleef steeds levendig in hem. Hij bleef, bijna ondanks zichzelf, zoals hij het zelf uitdrukte: « zijn... onderkleed dragen ».

In talrijke omstandigheden ging hij zelfs zover dat hij, volkomen buiten de plichten van zijn ambt, de vrijheden van de advocatuur, die hem zo nauw aan het hart lagen, hartstochtelijk verdedigde.

« Traversant le Barreau pour accéder aux premiers rangs de la magistrature » had Dupin, toen hij nog stafhouder was, de dankbaarheid van zijn confraters wel verdiend.

Als privé raadsman van de Orléans, de jongste tak van het Franse vorstenhuis, had hij kunnen bereiken dat, sedert de dageraad van het nieuw regime, een van de eerste politieke daden van Koning Louis-Philippe de ontvoogding zou zijn van de Orde der Advocaten en de plechtige erkenning van haar recht op zelfbeheer.

Deze belangrijke dienst was het afscheidscadeau van Dupin aan de balie, waaraan deze voorvechter van het liberalisme de onafhankelijkheid verzekerde.

Trouwens, vooraleer de balie definitief te verlaten, had Dupin-de-oudere, zoals men de gewoonte had aangenomen André Dupin te noemen, — om hem te onderscheiden van zijn broeders Charles en Philippe, — er aan gehouden een waardige opvolger te kiezen en dit in de persoon van de jongste telg der familie, Philippe Dupin, die hij naar Parijs geroepen had om hem in zijn cabinet van de « rue du Coq-Héron » bij te staan en voor wie hij zich de meest toegewijde leraar en tevens de meest toegenegen vriend toonde.

Aldus werd Philippe Dupin, ondanks het nogal merkbaar verschil van leeftijd met zijn oudere broeder, een verschil van twaalf jaren, een tweede André Dupin, met hetzelfde gelaat, dezelfde stem, dezelfde gebaren en spottende geest en vooral met dezelfde krachtige dialectiek.

Zo bevond hij zich, op zijn 35e jaar, aan het hoofd van de prachtigste cliënteel van Europa. Men had inderdaad André Dupin bijgenaamd de « Advocaat der Koningen ».

Het talent van Philippe Dupin bloeide open en wel-dra werd hij, op zijn beurt, dank zij de broederlijke

bezorgdheid van André, een van de meest beroemde advocaten der vorige eeuw, begaafd met een onvergelijkbare welsprekendheid.

De tijd was nu wel voorbij waarin sommigen, niet zonder leedvermaak, deden opmerken: « Qu'il plaidait les restes de son frère ».

Een boutade zegt dat het met het verstand gaat als met de vruchten, waarvoor sommige gronden bijzonder geschikt zijn, en dat het stadje Varzy, in het Morvanmassief, waar in 1783 en 1795 André en Philippe Dupin het licht zagen, ook die eigenschappen bezat die nodig zijn om uitmuntende advocaten te vormen...

André Dupin hield veel van dit droevig en mistig land.

Hij liet nooit na, zelfs op het hoogtepunt van zijn roem, er elk jaar zijn verlof te komen doorbrengen.

Hij schepte er toen genoeg in de « Comices agricoles de la Nièvre » voor te zitten en, gelukkiger dan « M. le Sous-Préfet-aux-Champs » van Daudet, vergastte hij hierbij zijn landgenoten op heerlijke improvisaties, die voorbeelden van het genre zijn gebleven.

De intellectuele en morele ontwikkeling van de drie broeders Dupin was hoofdzakelijk het werk van hun ouders, die er al hun zorgen aan besteedden.

De vader, een geleerde magistraat, streng en eenvoudig, wijdde zich geheel aan de opvoeding van zijn zonen. Hij was de eerste en de enige leraar van zijn oudste zoon André, wien hij vanaf zijn prilste jeugd de liefde tot de studie en de zin tot de plicht bijbracht.

De moeder van haar kant was een superieure vrouw, door en door goed en verdraagzaam. Zij werd zeer bemind door haar zonen op wie zij de gelukkigste invloed uitoefende. Zij bezat een scherpe spottende geest en zij had aan André en Philippe de kostbare gave tot het snedig antwoord bijgebracht, wat vooral aan haar oudste zoon een schitterend succes bezorgde, doch hem tevens blijvende vijandigheden veroorzaakte.

Het was dus niet te verwonderen dat André, opgevoed in dergelijke school, zich vroegtijdig beschouwde als de natuurlijke steun zijner jonge broeders, voor dewelke hij steeds de grootste genegenheid betoonde.

Had hij niet op de eerste bladzijde van een werk, dat hij aan Charles en Philippe toezond, deze aandoenlijke opdracht geschreven: « Je ne me suis aperçu que j'étais votre aîné que parce que j'ai pu vous aimer le premier. »

Deze zo diepe en zo zeldzame gevoelens van broederlijkheid en nauwe solidariteit, — steeds gericht op het doel succes te oogsten, — maakten van deze drie broeders een echte « menechmie » (in het Grieks, drie-ling beduidend), de Menechmie Dupin. Deze bijzondere eigenschap van deze merkwaardige persoonlijkheden viel dan ook ten eerste op bij hun tijdgenoten.

De kleine stad Varzy heeft de herinnering aan de drie broeders met liefdevolle zorg bewaard door op de gevel van een oud en nederig huisje een gedenkplaat aan te brengen met de vermelding: « Maison natale des 3 Dupin ». Deze laatste uitdrukking toont een opvallende gelijkenis aan met de titel van een onlangs verschenen boek van André Maurois: « Les 3 Dumas ».

De jongste broeder Charles, na polytechnische studiën voltooid te hebben, werd van zijn kant een beroemd marine-ingenieur. Hij was een onvermoeid werker, werd lid van het « Institut », Minister van Zee-zezen (gedurende drie dagen), en hij verkreeg de titel van « Baron Dupin », titel die de beide broeders juristen, die zich werkelijk zonen van de Revolutie voelden, nooit hadden willen aanvragen noch aanvaarden. Deze laatste hadden inderdaad niet opgehouden

(*) Voordracht gehouden voor de Vlaamse conferentie der Balie van Antwerpen.

gewag te maken van hun « *origines populaires* », zoals André Dupin dit noemde.

Om het kapittel over de oorsprong van de beide grote rechtsgeleerden te sluiten schijnt het ook wel nodig te vermelden dat de sarcastische geest der Dupins niet alleen te zoeken was bij hun geestige moeder, doch dat er zich bij hen ook erfelijke invloed langs vaders kant op dit gebied deed gelden. Een van hun neven, Henri Dupin, is inderdaad « *vaudevilliste* » geworden.

Deze Henri Dupin was de opsteller, in samenwerking met Scribe, o.m. van het stuk « *Le chat noir* », dat later, misschien dank zij de grote bijval die het gekend heeft, zijn naam schijnt gegeven te hebben aan het bekende Franse cabaret der niet minder beroemde « *chansonniers* ».

André, de oudste der Dupins, die in zich een onweersaanbare drang voelde voor het rechtswezen, was, tijdens de periode van het Directoire, op 17-jarige leeftijd vanuit zijn dorp naar Parijs gekomen om er de rechten te studeren.

Op zijn 23e jaar behaalde hij zijn doctoraat en deed hij zich inschrijven als stagiaire. Hij werd tevens klerk in de studie van een pleitbezorger, wat toentertijd de gewoonte was. Door de beoefening van een nauwgezette praktijk kreeg hij aldus de nodige beroepservaring op het gebied der rechtspleging.

Steeds opgesloten in zijn eenvoudig studeerkamertje op de vijfde verdieping van een Parijse woning, leidde hij er gedurende deze proefjaren een werkelijk kluizenarsleven, gedurende hetwelk de jonge dokter in de rechten op verbazende wijze zijn kennis verrijkte.

Zijn onverdroten arbeid en zijn geweldige passie voor de lectuur hebben hem een uitzonderlijk brede cultuur bezorgd, een grondige kennis van het recht, bijzonder van het Romeinse recht, en hij maakte zich ook een stijl eigen van een gans bijzonder « *bouquet* ».

Zijn arbeidslust en zijn grondige kennissen lieten hem toe nieuwe uitgaven te bezorgen van het « *Dialogue des Avocats* » van Antoine Loisel, van de « *Lois civiles* » van Domat en van de volledige werken van Pothier. Dit alles bracht hij tot een goed einde, volkomen belangloos en zonder persoonlijke ambitie. De geboren jurisconsult volgde alleen zijn natuurlijke speur- en werksin.

In zijn ledige uren hield hij zich b.v. bezig met de studie van het kanonieke recht. Hij doorgrondde deze dorre stof en slaagde schitterend in zijn eerste examen theologie, niettegenstaande hij wel wist dat hij, in zijn hoedanigheid van gehuwd man, in de onmogelijkheid verkeerde een eindexamen te behalen.

Het zou nochtans volkomen verkeerd zijn Dupin te beschouwen als een zuiver speculatieve intelligentie, opgesloten in zijn ivoren toren en afgezonderd van de buitenwereld. Nooit verviel Dupin in het euvel van de mandarijn of van de doctrinaire. Hij wist zich ook te hoeden voor de buitensporigheden van het liberalisme uit dit tijdperk, waarin hij een werkelijk gevaar zag. André Dupin was niet de man om zich tevreden te stellen met woorden, al waren het er filosofische. Van hem zouden wij, met Anatole France, mogen zeggen: « *Ce robin ne croyait pas aux formules* ».

Hij stond sceptisch tegenover vage gedachten, principiële verklaringen, « *rechten van de mens* » en dergelijke, bestemd om dode letter te blijven. Hij verklaarde in die zin aan het parlement: « *Non, Messieurs, la liberté seule n'est pas liberté. Il n'y a de liberté que celle qui est suffisamment garantie et dont on jouit vraiment: la liberté en action* ».

Heel de activiteit van André Dupin is hoofdzakelijk gekenmerkt geworden door het gebruik van het ge-

zond verstand en dit heeft hij hoofdzakelijk aan zijn vorming als advocaat te danken gehad. Vanaf zijn eerste optreden in deze hoedanigheid achtte hij elke zaak, hoe onbeduidend ze ook was, voor zijn beroep van het hoogste belang en hij had tot zijn schade kunnen vaststellen wat het hem kostte zich aan het abstracte vast te klampen en het materiële te verwaarlozen. Deze herinnering was hem diep bijgebleven.

Ziehier inderdaad wat hij in zijn « *mémoires* » noteert: « *Dans mes premières causes et avant d'avoir acquis cette expérience, que donnent la pratique et une observation réfléchie sur les mérites et les fautes d'autrui et sur mes propres aventures, j'expliquai les faits en peu de mots, d'une manière sèche, aride et peu travaillée. J'arrivais ensuite au droit et, fraîchement sorti des écoles, les citations des lois romaines, des auteurs et des arrêts ne manquaient pas. Les juges en paraissaient peu touchés.* »

» *Les vieux avocats au contraire épluchaient les faits, cherchant à prévenir les juges en faveur de leurs clients, combattant le droit par l'équité et soignant le chapitre des considérations. Je m'aperçus de l'effet que cela produisait sur l'esprit des magistrats. Je modifiai donc ma méthode et travaillai mieux mon point de fait.* »

Het is aldus dat André Dupin zijn talent ontwikkelde en dat hij de schepper is geworden van het moderne pleidooi.

Maar Dupin bleef steeds houden van de welsprekendheid. Zijn zin voor orde en logica brachten hem er nooit toe de redenaarskunst te verguisen, zoals dit thans zozeer in de mode is, en zijn betoog tot een mathematica te herleiden.

Wat de snedigheid van zijn geest betreft was hij van in het begin zijner carrière in het volle bezit zijner middelen, zoals de hiernavolgende anecdote zulks aantoonst. Hij had de zaak gepleit en gewonnen van de rijke boekhandelaar Panckoucke. Als ereloon zond deze laatste hem een exemplaar van de gekende uitgave zijner klassieken. Dupin antwoordde hem met de volgende brief: « *Monsieur, Autrefois, l'on payait en livres, mais aujourd'hui l'on ne paye plus qu'en francs. J'ai l'honneur de vous saluer.* »

Niettegenstaande al zijn begaafdheid liet het welslagen op zich wachten. En soms, in een ogenblik van ontmoediging, dacht Dupin er wel eens aan het beroep van advocaat, waarvan hij zoveel hield en waarvoor hij zoveel aanleg toonde, vaarwel te zeggen. Hij trachtte inderdaad hoogleraar te worden aan de rechtsfaculteit te Parijs.

Hij slaagde er echter niet in benoemd te worden, zulks tengevolge van zijn politieke opinies en bovendien ontbrak hem alle steun.

Hij nam deze tegenslag zeer sereen op en, wanneer hij er ook in zijn fierheid door getroffen werd, reageerde hij er op door zich met meer vlijt dan ooit aan de arbeid te wijden.

En uiteindelijk werden zijn geduldige inspanningen met succes bekroond. Van dag tot dag nam zijn kabinet meer ontwikkeling.

Zoals de beroemde Britse advocaat, Sir Patrick Hastings, die zelf Attorney-Generaal werd, gezegd heeft: « *The professional man, sooner or later, such a moment is certain to occur. For a long time, he is in the ranks of those who want: the doctor wants patients; the lawyer wants clients; they all want someone to discover that they are worth consideration for employment. Then perhaps suddenly, perhaps imperceptibly, the position is reversed: patients or clients begin to want them; the doctor and the lawyer have left the ranks of those who want, begin to find them-* »

selves among the fortunate few who are themselves wanted in their turn. When that happy moment comes, they have crossed the Rubicon in their profession.»

Dit keerpunt viel, in het leven van Dupin, samen met de val van het keizerlijk regime, waarvan hij nooit, zolang het duurde, noch de cultus van macht en hoogmoed, noch de tendenz tot het despotisme had kunnen goedkeuren. Er moest een zekere tijd verlopen, vooraleer hij de grootheid ervan kon beseffen.

Wanneer een nationale ramp weldra zijn vooroordelen tegen het Empire-regime ging rechtvaardigen, werden deze vooroordelen spoedig ontwapend door zijn vaststelling van zoveel adel in de tegenspoed.

Na de slag van Waterloo zou inderdaad de reactie, gedurende vijf jaar, een nieuwe terreur ontketen. De slachtoffers hiervan waren de overlevenden van « La Grande Armée ».

Zijn jonge beroemdheid bezorgde aan Dupin, die toen 32 jaar oud was, de gevaarlijke eer de « Advocaat der Maarschalken » te worden en te worden gelast met de verdediging der wapenbroeders van Napoleon, die toen het voorwerp van de strengste beteugeling waren geworden.

Bijgestaan door de beide Berryers, vader en zoon, betwistte hij aan de eenzijdig denkende magistraten van een uitzonderingstribunaal het leven van de dappere Maarschalk Ney. De onderneming was niet zonder risico voor de moedige verdedigers en ze was ook hopeloos: het Hof der Pairs, samengesteld uit uitgekeken edellieden, veroordeelde spijs alles de arme Maarschalk Ney, Prins van de Moskowa, ter dood.

Hij werd terechtgesteld en viel getroffen door Franse kogels voor het hek van de Jardin du Luxembourg te Parijs. Zo vond hij de dood, die hij tevergeefs gezocht had op het veld van eer te Waterloo.

Maar vanuit zedelijk oogpunt bleef de zege aan de verdediging. De liberale tegenstand, waarvoor Dupin als welsprekend woordvoerder was opgetreden, werd machtiger na elk politiek proces, waarin de publieke opinie eerder een daad van wraak dan wel een daad van rechtvaardigheid erkende.

Dikwijls toch ging het belachelijke gepaard met het hatelijke: had men niet het idool van het volk, de geestige dichter Béranger, schepper der legende van Napoleon, vervolgd onder de beschuldiging van « cris séditieux ».

« Cet oiseau que l'on voulait empêcher de chanter » zoals hij door zijn verdediger André Dupin zo juist genoemd werd, was, niettegenstaande hij een privaat burger was, voor het militair gerechtshof gedagvaard geworden. Zijn misdaad bestond er in een lied te hebben samengesteld over « de Marquis de Carabas », dit ingebeeld personage, gesproken uit zijn rijke fantasie, doch waarin de aristocraten zich zo duidelijk herkenden.

De algemene verbittering kwam tot haar hoogtepunt wanneer door een zwakke regering, ditmaal gehoorzamende aan het ultramontisme, de gedingen tegen de pers ingesteld werden.

De drie dagbladen van de verlichte burgerij « Le Constitutionnel », « Le courrier Français » en ook « Le Journal des Débats », — dit laatste gelezen door gans Frankrijk, daar het in feuilletonvorm de romans van Eugène Sue publiceerde —, werden beurt om beurt getroffen door het ellendigste sectarisme.

Men was nochtans niet meer in 1815; de massa begon te morren daar de algemene vrijheden bedreigd werden door een plagerige administratie.

Op heel karakteristieke wijze was de Restauratie ertoe bestemd te eindigen zoals ze begonnen was: op

een pleidooi van Dupin, uitgesproken in dramatische omstandigheden.

Op de vooravond der Juli-revolutie, gedurende het laatste tendenzproces ingespannen tegen de liberale pers, had Dupin bij zo verregaande verblindheid uitge-roepen: « Malheureuse France, Malheureux Roi » wat geklonken had als de galm van de doods-klok over de oude monarchie.

Daarbij kwam dat, na zovele sociale en patrimoniale omwentelingen, geen enkel tijdperk zo vruchtbaar kon zijn voor private processen als de restauratie.

Deze jaren waren voor Dupin, die een weergaloze jurisconsult geworden was en die volledig het vertrouwen van het publiek genoot, jaren van intensieve activiteit. Hij pleitte niet minder dan 4.000 zaken in 15 jaren.

De meest verscheiden juridische kennis die hij gedurende zijn jeugdjaren had opgedaan kwam hem nu bijzonder te pas, — tot zelfs zijn studies van theologie in de zaken tegen de pers.

Zijn werkzaamheid was zo overweldigend dat zijn broeder Philippe, die André Dupin opvolgde aan het hoofd van een reusachtige cliënteel weldra in 1846 van uitputting stierf, daar hij niet over dezelfde middelen als zijn oudere broeder beschikte.

De jongere Dupin was meer letterkundig aangelegd dan zijn broeder André. Hij had zich bijzonder onderscheiden in een van zijn eerste zaken, namelijk het geval van de valse Graaf van Sint-Helena (in werkelijkheid een ontvluchte galeiboef). Dit geval heeft aan Alexandre Dumas het idee en de titel bezorgd van zijn beroemde roman « De Graaf van Monte-Cristo » en tegelijkertijd aan Balzac deze van Vautrin « L'Archange déchu, dont le regard voulait toujours la guerre ».

Om terug te komen tot Dupin-de-oudere moeten wij opmerken dat het hoofdzakelijk te danken was aan zijn ongeëvenaarde welsprekendheid dat hij lid werd van de Franse Academie. Hij volgde er de natuurkundige Cuvier op en hij gaf, in zijn rede bij zijn plechtige ontvangst, in 1832, de hiernavolgende voortreffelijke les in de redenaarskunst: « L'orateur ne tiendra pas à la main un papier, son œil ne sera pas livré aux incertitudes de la mémoire; libre dans son allure, comme ces Cavaliers Numides qui montaient à cru et sans frein, il luttera corps-à-corps avec son auditoire ».

Het is vooral tengevolge van zijn geestige zetten dat André Dupin door sommigen als een werkelijke literator beschouwd werd.

Victor Hugo moest zich wel erg beledigd gevoeld hebben door sommige kwinkslagen van Procureur-Generaal Dupin, die tevens voorzitter was van de Franse Kamer in 1851 en die in deze hoedanigheid geen enkele weerstand had geboden tegen de staatsgreep van Louis-Napoleon. Inderdaad, de grote romantische dichter schreef in « Les Châtiments », Dupin bedoelend:

« Ses gros lazzis marchaient sur l'éloquence ailée, Avec leurs gros souliers... »

De politieke houding van André Dupin moge, op het kritisch ogenblik van 2 december 1851, misschien wel laakbaar geschenen hebben, hij bleef niettemin de meest spirituele persoonlijkheid van zijn tijd.

Hij verwierf door zijn « bons mots » grote vermaardheid, op een ogenblik dat in Frankrijk, in het begin van de 19e eeuw, de geestigheid die de 18^e eeuw had gekenmerkt, nog steeds voortleefde.

Dergelijke geestigheid was trouwens eigen aan de meest officiële personages. Laat mij toe in verband hiermede een paar anecdoten aan te halen. Had de Hertog van Broglie, Minister van Buitenlandse Zaken, niet de volgende opmerking gevoegd aan het admi-

nistratief signalement van Stendhal: « *Fonctionnaire d'une remarquable assiduité dans l'absence* ». Ik wens ook het plezierig geval van de Bretoense conservator Corbière in herinnering te brengen toen deze het bureel van de koning als « zakkenlediger » had bestempeld. Lodewijk XVIII drukte zijn verwondering uit over dit weinig hoffelijk gezegde, waarop Corbière op joviale wijze antwoordde: « *Sire, pour un Ministre, poches qui se vident valent mieux que poches qui s'emplissent* ».

Overigens, wanneer Dupin in de Franse politiek zulk een vooraanstaande plaats heeft kunnen innemen is zulks grotendeels te danken aan het feit dat hij steeds de lachers aan zijn zijde heeft weten te scharen.

Als voorzitter van de Kamer van Volksvertegenwoordigers, eerst van 1832 tot 1840 en later, na de Omwenteling van 1848, verdiende hij de titel van de meest befaamde voorzitter van de Franse Assemblées sedert 1789.

Hij bezat inderdaad een zeldzaam talent om, in een ogenblik van spanning, door zijn ironie de atmosfeer te doen opklaren.

Mag ik hier enkele voorbeelden aanhalen die door Dupin zelf worden medegedeeld betreffende sommige van zijn tussenkomsten in het Parlement.

« *Un samedi, la Chambre avait assisté à des débats particulièrement orageux: Ah Messieurs, s'écria Dupin, vous ne montrez que trop que c'est aujourd'hui le jour du Sabbat.* »

« — *Un socialiste Saint-Simonien avait tenté en 1848 de donner l'Evangile pour base au système républicain: « Allons donc, lui rétorqua Dupin: Jésus-Christ n'a jamais dit que je sache: Ma république n'est pas de ce monde! ».*

« — *Enfin, un jour, un leader de l'opposition, M. Abraham Dubois, se trouvant à la tribune et voyant la Chambre inattentive passa un grand nombre de feuillets de son discours. La Chambre continuant à se montrer distraite, « Allons, Abraham, lui cria Dupin, encore un Sacrifice! »*

Dupin had zich volledig aan het nieuw regime weten aan te passen, wat hem, nadat hij een gesimuleerd ontslag had ingediend, buiten zijn functie van Procureur-Generaal bij het Hof van Cassatie, daarbij nog de waardigheid bezorgde van Senator die Napoleon III hem toekende.

Daar er tegenwoordig heel wat gesproken wordt over het Suezkanaal wens ik in het voorbijgaan er op te wijzen dat Charles Dupin, samen met Ferdinand de Lesseps, een der stichters was van de Algemene Maatschappij van het Suezkanaal en dat Procureur-Generaal Dupin zelf het woord voerde op 11 februari 1864 op het banket bij de inhuldiging van het kanaal.

Het diner werd gegeven in de grote hall van het « Palais de l'Industrie », waar men, voor deze gelegenheid, rondom de zaal een « papier-peint panoramique » had gespannen, dat de landengte van Suez voorstelde.

Er werd aan André Dupin gevraagd een korte toespraak te houden om de feestelijkheden te sluiten. Zoals altijd deed hij zulks voortreffelijk en doopte hij, onder algemeen applaus, het Suezkanaal met de naam « Canal de Bonne-Espérance ». De kleine Franse renteniers, op zoek naar een groter inkomen, wist hij met woordspelingen te bevredigen en, vanuit een hoger plan, schilderde hij de voordelen die zouden voortvloeien voor de wereldhandel op zee uit dit grote werk van het 2e Keizerrijk.

Sommigen zijner vijanden, zoals de doctrinaire historicus Guizot, hebben André Dupin als staatsman van opportunisme beschuldigd.

Dupin heeft op dat punt, bij voorbaat, in 1840 zijn

eigen zaak bepleit wanneer hij aan de Franse Academie in tempore non suspecto verklaarde: « *Il y a, je le sais, deux classes d'hommes politiques. Les uns ne sont fidèles qu'au personnel du gouvernement, quoi qu'il advienne. D'autres, qui sont fidèles à leur pays et à leurs principes, quelle que soit la forme du gouvernement. J'honore les dévouements individuels; je condamne l'ingratitude pour les bienfaits reçus; les outrages succédant aux éloges ne m'inspirent que du mépris, mais je ne comprends pas, surtout avec les idées actuelles, comment on pourrait blâmer le dévouement persévérant à l'état, la constance à le servir, lorsque par des fautes, dont on n'est pas solidaire, un gouvernement s'est perdu.* »

Onder alle regimes is Procureur-Generaal Dupin inderdaad steeds een trouwe dienaar van zijn staat en van zijn land geweest. Reeds in 1815 deed hij opmerken: « *La nation précède tous les gouvernements et leur survit à tous.* »

De voornaamste taak die Dupin in zijn leven vervulde was zijn activiteit op het Parket van het Franse Hof van Cassatie.

Hij ontzag zich noch tijd noch moeite om het strafrecht milder en het burgerlijk recht klaarder en eenvoudiger te maken.

De onbetwiste vooruitgang van de Franse wetgeving en rechtspraak gedurende dit tijdperk, bijzonder wat betreft de eerbied voor de waardigheid der menselijke persoonlijkheid, heeft alles aan hem te danken.

André Dupin gunde zich geen rust vooraleer hij de onontbeerlijke hervorming van het strafwetboek had kunnen bekomen. Alle vroeger bestaande wreedheden werden uit het strafrecht gebannen, zoals: het brandmerken, de halsbeugel, de verminking van de hand voor de oudermoordenaars, enz.

Een belangrijke wijziging, die ook aan hem te danken was, was de afschaffing van de doodstraf in politieke aangelegenheden, — dit was een cadeau van Dupin aan het Gouvernement provisoire van 1848.

De doodstraf werd ook niet meer toegepast voor zekere misdaden van gewoon recht, zoals muntvervalsing, vrijwillige brandstichting.

Het was ook aan Dupin te danken dat er een belangrijke mildering van het strafrecht tot stand kwam door het in aanmerking nemen der verzachtende omstandigheden.

Ook in de administratieve toepassing van de strenge wetgeving van 1810 op de landlopers en bedelaars toonde André Dupin zich steeds vol menselijkheid en medelijden.

Zijn heel leven door heeft hij, als Procureur-Generaal, gekampt tegen het systeem van de extensieve toepassing der strafrechtelijke wetteksten.

Hij ging zover dat hij, met zijn gewone humor, verklaarde: « *Mieux vaut l'impunité que l'excès de pouvoir, que le scandale du magistrat qui dépasse, de sa propre autorité, les bornes de la loi... Je repousse les analogies, en matière pénale. J'admets complètement la défense de ces prévenus anglais qui, poursuivis pour contravention aux lois sur la boisson, se défendirent et furent acquittés en prouvant que dans le vin qu'ils débitaient, il n'était pas entré un seul grain de raisin.* »

In zijn wijsheid beseftte Dupin volkomen, tot het uiterste paradoxe toe, dat aldus de rechter de wetgever zou verplichten tussen te komen « *A bad case makes a good law* ».

Kortom, André Dupin was, tengevolge van zijn diep-ingewortelde liberale overtuiging en tevens ook van zijn verrijnd humanisme, een der meest hoogstaande

magistraten in heel de geschiedenis van het Frans gerecht.

Als magistraat had hij, in heel zijn lange loopbaan, steeds tegen alle aanvallen zijn onafhankelijkheid kunnen handhaven: « Cette liberté perfectionnée que l'on se fait à soi-même » zoals hij als nieuw aangestelde Procureur-Generaal het zo treffend verklaarde.

Steeds was hij zichzelf gebleven, in de zuiverheid van zijn geweten en van zijn principes.

Maar tevens hield hij zich steeds aan de stipte uitvoering van de mooie belofte bevat in zijn eerste toespraak als magistraat, op 23 augustus 1830: « Dans l'appréciation du droit existant, la jurisprudence doit toujours être grande, élevée, généreuse. »

Om te besluiten zouden wij ons kunnen afvragen welke dan toch die wonderlijke talisman geweest is die aan André Dupin al zijn succes heeft bezorgd?

Welke kon het anders zijn dan deze lamp, die gedurende lange slapeloze nachten, steeds op zijn werktafel waakte, deze lamp die, vanaf zijn studiejaren, door een zijner makkers, — maar met hoeveel juistheid, — « L'Etoile d'André Dupin » genoemd werd.

De les die de juristen kunnen trekken uit dit kort overzicht van het leven van een groot rechtsgeleerde zou dus, op één woord na, deze zijn geformuleerd door de Franse dichter Guillaume Apollinaire:

« Le travail mène à la richesse,
Pauvres « juristes » (1), travaillons;
La chenille en peinant sans cesse,
Devient le riche papillon. »

JACQUELINE GRIMARD,
Advocaat aan de Balie te Antwerpen.

(1) poètes.

RECHTSPRAAK

HOF VAN CASSATIE

2e kamer. — 18 november 1957.

Voorzitter: M. Giroul.

Raadsheer-Verslaggever: M. Moriamé.

Procureur-Generaal: M. Hayoit de Termicourt.

Warenhuis in de zin van de wet van 3 maart 1954. — Vereisten.

Artikel 2 van de wet van 3 maart 1954 bepaalt, dat door « warenhuis » wordt verstaan elke inrichting voor verkoop in het klein, waarin

a) tenminste drie gewoonlijk onderscheiden takken van handel worden gedreven en

b) bestendig tenminste vijf bezoldigde verkopers werkzaam zijn.

Daar de wetgever van het woord « bestendig » geen begripsomschrijving heeft gegeven, moet het in zijn gebruikelijke zin worden opgevat; het betekent niet « gewoonlijk » doch « altijd, voortdurend, zonder onderbreking » in een bepaalde tijdsruimte, die niet beperkt is tot de uren of dagen, waarop de klanten bijzonder talrijk zijn, doch zich uitstrekt tot alle dagen, waarop het warenhuis geopend is, welke zij ook mogen zijn.

Voor toepassing van de wet van 3 maart 1954 is dus, benevens de voorwaarde betreffende de gedreven takken van handel, vereist de bestendige tewerkstelling van tenminste vijf personen voor de verkoop in het klein, zonder dat als aanwezig moeten worden aangemerkt de verkopers of de verkoopsters, die met verlof zijn bij toepassing van het Besluit van de Regent van 29 maart 1959 of van de wetsbepalingen op de verlopen met loon der bedienden.

Aangezien artikel 2 van de wet van 3 maart 1954 tegenover de handelsvennootschappen de natuurlijke personen stelt, die een kleinverkoopbedrijf exploiteren, begrijpt dit artikel noodzakelijk onder die vennootschappen enkel die vennootschappen, die onderscheiden zijn van de natuurlijke personen en die derhalve zelf rechtspersoonlijkheid bezitten.

Union des Classes moyennes de l'arrondissement de Waremme t/ Thion, Huybrechts en Putanier.

Gelet op het bestreden arrest, op 9 april 1957 door het Hof van beroep te Luik gewezen;

I. In zover de voorziening gericht is tegen de beslissing waarbij verweerders, beklaagde, vrijgesproken zijn; Overwegende dat aanlegster, burgerlijke partij, niet vermag op te komen tegen bewuste beslissing;

II. In zover de voorziening gericht is tegen de beslissing waarbij aanlegster, burgerlijke partij, veroordeeld is tot de in hoger beroep op de publieke vordering gevallen kosten, en tegen de beslissing gewezen over de vordering van aanlegster:

Over het eerste middel afgeleid uit de schending van artikel 2, b, van de wet van 3 maart 1954 betreffende de opening, de vergroting of de uitbreiding van zekere kleinverkoopbedrijven, doordat, eerste onderdeel, het bestreden arrest, om de inbreuk op artikel 1 van bovengemelde wet ten laste van verweerders Tihon, Huybrechts en Putanier niet bewezen te verklaren, hierop steunt dat slechts vier verkoopsters van het door de eerste twee verweerders geëxploiteerde kleinhandelsbedrijf er bestendig werkzaam zijn en dat de twee andere tijdelijke bedienden zijn, aldus een onderscheid makend dat uit voormelde wet niet voortvloeit, en doordat, tweede onderdeel, bovengemeld arrest het woordt « bestendig », dat in artikel 2, b, voorkomt, interpreteert als betekend « voortdurend », zonder afwezigheid of onderbreking, dan wanneer dergelijke interpretatie niet enkel onredelijk is, doch insgelijks strijdig enerzijds, met de geest van de wet van 3 maart 1954, aangezien deze wet bedoelt dat, voor de berekening van de door artikel 2, b, vereiste vijf verkopers, geen rekening wordt gehouden met de verkopers of verkoopsters die bij uitzondering in dienst genomen worden om een abnormale toename van werk af te doen, maar bedoelt dat rekening gehouden wordt met de verkopers of verkoopsters die enkele uren per dag of enkele dagen per maand afwezig blijven, anderzijds, met het besluit van de Regent van 29 maart 1949, hetwelk voorschrijft dat het in kleinhandelszaken te werk gesteld personeel dient te beschikken over een halve dag verlof per week of een gehele dag verlof per twee weken, alsmede met de onderscheiden bepalingen waarbij de verlopen met loon van het te werk gesteld personeel geregeld zijn;

Over het eerste onderdeel:

Overwegende dat, al wijst het bestreden arrest erop dat, naar hoofdinspecteur Springers, volgens de loon-

fiches, slechts vier verkoopsters bestendig voor de verkoop te werk gesteld zijn, terwijl twee andere tijdelijk zijn, het anderzijds, beslist, bij uitdrukkelijke verwijzing naar de redenen van de eerste rechter, «dat er niet behoeft te worden onderzocht of elk voor de verkoop te werk gesteld personeelslid het karakter heeft van bestendig of tijdelijk personeelslid; dat, opdat een handelszaak «warenhuis» moge worden geheten, de wet vereist dat er bestendig ten minste vijf verkopers werkzaam zijn; dat de elementen van de zaak dit element niet bewijzen en dat de wettelijke voorwaarden voor het warenhuis niet verenigd zijn;

Overwegende dat, aangezien de beslissing wettelijk gerechtvaardigd is door deze laatste reden, de door het middel gecritiseerde overweging overtuigend is;

Waaruit volgt dat het eerste onderdeel van het middel niet ontvankelijk is bij gebrek aan belang;

Over het tweede onderdeel:

Overwegende dat artikel 2 van de wet van 3 maart 1954 bepaalt dat onder warenhuis wordt verstaan elke inrichting voor verkoop in het klein: a) waarin ten minste drie gewoonlijk onderscheiden takken van handel worden gedreven en, b) waarin bestendig ten minste vijf bezoldigde verkopers werkzaam zijn;

Overwegende dat, vermits van het woord «bestendig» door de wetgever geen begripsomschrijving is verstrekt, het volgens zijn gebruikelijke zin dient te worden begrepen; dat het dus niet betekent «gewoonlijk», doch «altijd, voortdurend, zonder onderbreking», in een bepaalde tijdsruimte, welke niet beperkt is tot de uren of dagen waarop het cliënteel bijzonder talrijk is, doch zich uitstrekt tot alle dagen waarop het warenhuis geopend is, welke deze ook wezen;

Dat hieruit blijkt dat, voor toepassing van de wet van 3 maart 1954 vereist is, benevens de voorwaarde betreffende de gedreven takken van handel, de bestendige tewerkstelling van ten minste vijf personen voor de verkoop in het klein, zonder dat als aanwezig vallen te rekenen de verkopers of verkoopsters die met verlof zijn bij toepassing van het besluit van de Regent van 29 maart 1949 of van de wetsbepalingen op de verloven met loon der bedienden;

Waaruit volgt dat dit onderdeel van het middel naar recht faalt;

Over het tweede middel afgeleid uit schending van de artikelen 2, b, van de wet van 3 maart 1954, 1 en 2 van het koninklijk besluit van 30 november 1935 tot samenschakeling van de wetsbepalingen op de vennootschappen, doordat het bestreden arrest, na vastgesteld te hebben dat verweerders Tihon en Huybrechts feitelijk vennoten zijn, de wet van 3 maart 1954 als niet toepasselijk aanziet door de gemeenschap of de feitelijke vennootschap uit te sluiten uit het begrip «handelsvennootschap», aangeduid in artikel 2 van voormelde wet, dan wanneer de gemeenschap of de feitelijke vennootschap welke tussen verweerders bestaat een handelsdoel heeft;

Overwegende dat, aangezien artikel 2 van de wet van 3 maart 1954 tegenover de handelsvennootschappen de natuurlijke personen stelt die een kleinverkoopbedrijf exploiteren, dit artikel noodzakelijk onder die vennootschappen enkel de handelsvennootschappen begrijpt die onderscheiden zijn van de natuurlijke personen en die derhalve zelf rechtspersoonlijkheid bezitten;

Dat het middel naar recht faalt;

Om die redenen:

Verwerpt de voorziening;
Veroordeelt aanlegster tot de kosten.

HOF VAN CASSATIE

2e Kamer. — 10 september 1958.

Voorzitter : M. Sohier.

Raadsheer-verslaggever : M. Vroonen.

Advocaat-generaal : M. Depelchin.

1. **Expertise in strafzaken. — Eedaflegging door de deskundige.**

2. **Cassatie. — Tardieve indiening van een nota.**

1. *Wanneer de termen van de door een deskundige in strafzaken afgelegde eed niet blijken uit een vonnis of een zittingsblad is het door de deeskundige ingediend verslag als nietig te beschouwen. De vermelding in een vonnis, «dat de deskundige de wettelijke eed afgelegd heeft» beantwoordt niet aan de vereisten van de wet. De deskundige moet vóór de verrichtingen der expertise de eed afleggen.*

2. *Het Hof van Cassatie moet geen acht slaan op een «nota waarin zekere in de memorie ingeroepen middelen tot cassatie ontwikkeld zijn...», die meer dan twee maanden na de inschrijving van de zaak op de algemene rol wordt ingediend.*

Kransfeld t/ Kretmann en cs.

Gelet op het bestreden arrest, op 24 februari 1958 door het Hof van beroep te Luik gewezen;

I. In zover de voorziening tegen de over de publieke vordering gewezen beslissing gericht is:

Over het derde middel afgeleid uit de schending van de artikelen 155, 189 en 190 van het wetboek van strafvordering en 10 van de wet van 1 mei 1849,

doordat, bij ontstentenis van een proces-verbaal der terechtzitting, het onmogelijk is na te gaan of de door de rechter van politie op 28 september 1955 aangestelde deskundige de eed volgens de wettelijke formule afgelegd heeft, wat geheel de navolgende rechtspleging nietig maakt:

Overwegende dat de rechtbank van politie te Verriers bij vonnis van 28 september 1955, ten einde haar bevoegdheid na te gaan, een deskundige aangeduid heeft om te bepalen of het overlijden van Huppermann het gevolg geweest is van de slagen welke deze door aanlegger en een medebeklaagde toegebracht werden; dat deze deskundige zijn verslag op 30 juni 1956 neergelegd heeft;

Overwegende dat in het naderhand, op 11 juli 1956, door de rechtbank van politie gewezen vonnis enkel vastgesteld is dat op de terechtzitting van 12 oktober 1955, «de deskundige de wettelijke eed afgelegd heeft», zonder dat de termen waarin deze eed afgelegd is uit bewust vonnis of uit een zittingsblad blijken; dat eruit volgt dat het op 30 juni 1956 door de deskundige ingediend verslag nietig is;

Overwegende dat de correctionele rechtbank, waarbij de zaak na regeling van rechtsgebied aanhangig is gemaakt, dezelfde deskundige gehoord heeft na hem de deskundige-ede te hebben doen afleggen; dat haar vonnis echter niet enkel op de ter terechtzitting afgelegde verklaringen gesteund is, doch bovendien uitdrukkelijk «op het expertise-verslag dat op 30 juni 1956 door dokter Lambert opgesteld is»;

Overwegende dat de eed door de deskundige vóór de verrichtingen der expertise dient te worden afgelegd;

Overwegende dat het Hof van beroep bij het overnemen van de redenen van de eerste rechter, het onregelmäßig neergelegd verslag niet van de hand gewe-

zen heeft; dat het bestreden arrest aldus de nietigheid overgenomen heeft die het vonnis van de correctionele rechtbank aankleefde;

Dat het middel gegrond is;

II. In zover de voorziening gericht is tegen de beslissingen, gewezen over de door de burgerlijke partijen tegen aanlegger ingestelde vorderingen;

Overwegende dat de verbreking van de over de publieke vordering gewezen beslissing de vernietiging met zich brengt in de bovenaangeduide perken van de over de burgerlijke vorderingen gewezen beslissingen;

Om deze redenen:

En zonder acht te slaan op het stuk, getiteld «Nota waarin zekere in de memorie ingeroepen middelen tot cassatie ontwikkeld zijn...», hetwelk meer dan twee maanden na de inschrijving van de zaak op de algemene rol ter griffie van het Hof ingediend is,

Verbreekt het bestreden arrest, behalve in zover het beslist dat Huppermann Hubert, slachtoffer van het aanlegger ten laste gelegde misdrijf, ten minste ten belope van de helft voor de gevolgen van dat misdrijf verantwoordelijk is;

Beveelt dat melding van onderhavig arrest zal gemaakt worden op de kant van de gedeeltelijk vernietigde beslissing;

Verwijst de aldus beperkte zaak naar het Hof van beroep te Brussel.

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

1e Kamer. — 17 december 1958.

Voorzitter: M. Halleman.

Raadsheren: MM. Van Hal en de la Vallée Poussin.

Advocaat-generaal: M. van den Eynde de Rivieren.

Advocaten: Mrs. Debergh loco Ooms en Verschueren.

Hoger beroep. — Gevolgen van de devolutieve werking.

De devolutieve werking van een door een der partijen ingesteld ontvankelijk hoger beroep tegen een in een ondeelbaar geschil gewezen vonnis, dat ten aanzien van andere partijen reeds in kracht van gewijsde is gegaan, heeft voor gevolg, dat de zaak in zijn geheel voor de rechter in beroep wordt gebracht.

Cs. Herrygers t/ Herrygers.

Gezien het beroep ingesteld op 21 april 1958 tegen een vonnis tussen partijen op 25 oktober 1957 gewezen door de rechtbank van eerste aanleg zetelende te Antwerpen, beroep ingesteld door één en dezelfde akte door al de appellanten;

Overwegende dat dit vonnis de eis ingesteld door de huidige geïntimeerden, strekkende tot het horen zeggen voor recht dat er zal overgegaan worden tot de deling en vereffening van de gemeenschap van goederen bestaan hebbende tussen geïntimeerde Jan Herrygers en zijn overleden echtgenote Marie-Theresia Vissers, en tevens van de nalatenschap van deze laatste inwilligende, en ook beval dat er voorafgaandelijk zal worden overgegaan, met inachtneming van de wet van 12 juni 1816 (gezien de aanwezigheid tussen appellanten van Herrygers Augustinus die handelt in eigen naam en als voogd van de minderjarige Herrygers

Constant) tot de verkoop van alle roerende en onroerende goederen ervan afhangerende;

Overwegende dat dit vonnis ten verzoeken van de oorspronkelijke eisers, thans geïntimeerden, betekend werd op 29 november 1957, aan de oorspronkelijke verweerders, waartussen Alfonsus Herrygers, verblijvende in Canada en aan wie deze betekening geschiedde over de post, bij aangetekende zending van gezegde datum;

Overwegende dat Alfonsus Herrygers, gelet op de bepalingen van artikels 445 en 73 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, gewijzigd bij koninklijk besluit van 30 maart 1956, over een termijn van vijf maanden beschikte om beroep aan te tekenen; dat zijn beroep, regelmatig naar de vorm, ontvankelijk is; dat het beroep, ingesteld door de andere appellanten buiten de termijn bepaald door artikel 443 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering laattijdig en niet ontvankelijk is;

Overwegende nochtans dat, het vonnis gewezen zijnde in een ondeelbaar geschil, het beroep van Alfonsus Herrygers ook ten goede komt aan de andere oorspronkelijke verweerders, zelfs wanneer tegenover deze het vonnis kracht van gewijsde had verkregen, dit gewijsde terug wordende in betwisting gesteld door het ontvankelijk beroep van één der rechthebbenden in de onverdeeldeheid;

Dat tengevolge van het beroep, weze het onregelmatig, ingesteld door al de oorspronkelijke verweerders, al de partijen in zake zijn voor het Hof, zodat Herrygers Alfonsus of een der andere partijen niet verplicht was in tussenkomst of in verklaring van gemeen arrest te dagvaarden;

Overwegende dat oorspronkelijke medeëisers, thans medegeïntimeerden Herrygers Corneel, Herrygers Cornelia en haar echtgenoot Aerts Félix, Herrygers Josephina en haar echtgenoot Cornelis Gommens, Herrygers Martha en haar echtgenoot Smulders Corneel, voor het Hof hun vordering beperken tot de vereffening en deling van de gemelde huwelijksgemeenschap Herrygers-Vissers; dat de appellanten, die als verweerders in eerste aanleg de verdeling in natura vorderden en de gezegde gemeenschap en van de nalatenschap Vissers, thans eveneens enkel de vereffening en verdeling der gemeenschap vorderen en zulks in natura, hetgeen door hun broeders, zusters en schoonbroeders, oorspronkelijke eisers wordt bijgetreden; dat echter Jan Herrygers zijn oorspronkelijke vordering integendeel staande houdt;

Overwegende dat door het overdragend uitwissel van het beroep de zaak in haar geheel voor het Hof gebracht wordt, zodat de beperking door een deel der partijen van hun oorspronkelijke vraag ontvankelijk is;

Overwegende dat de onverdeeldeheid tussen een weduwnaar, gemeen in goederen, en de erfgenamen van zijn echtgenote, geen andere oorzaak heeft dan de huwelijksgemeenschap, dewelke een massa vormt die onderscheiden is van deze van de nalatenschap; dat bijgevolg de eis van de weduwnaar, in casu Jan Herrygers, zonder basis is in zover hij strekt tot het verplichten der erfgenamen tot de onmiddellijke verdeling van de successie; dat de verdeling van de gemeenschap enkel het vormen van twee loten medebrengt en dat het zonder belang is dat de onroerende goederen zouden, voor een onverdeelde helft, belast zijn met een vruchtgebruik ten voordele van de weduwnaar; dat geïntimeerde gebeurlijk de verdeling van het vruchtgebruik op een gedeelte der nalatenschap kan eisen; dat zulks echter niet gevraagd wordt en dat dergelijke vraag in de huidige stand der zaken alleszins voorbarig zou zijn;

Overwegende dat het Hof niet over de vereiste elementen beschikt om vast te stellen of de onroerende

goederen afhangende van de huwelijksgemeenschap Herrygers-Visser, ja dan neen behoorlijk kunnen verdeeld worden in twee loten en om, in bevestigend geval, te bepalen welke goederen zouden dienen begrepen in elk van deze twee kavels; dat dienvolgens de hierna bepaalde onderzoeksmaatregel zich opdringt;

Om deze redenen:

Het Hof,

Gelet op artikel 24 der wet van 15 juni 1935, waarvan toepassing werd gedaan;

Gehoord, in openbare zitting uitgebracht, het conform advies van de heer Advocaat-generaal van den Eynde de Rivieren;

Verklaart het beroep van Herrygers Alfonsus ontvankelijk en dit der overige appellanten niet ontvankelijk; zegt dat nochtans het beroep van Herrygers Alfonsus ten goede komt aan zijn oorspronkelijk medeverweerders;

Geeft akte van Meester Glibert, pleitbezorger, dat hij zich aanstelt in plaats en stede van Meester Jacques voor Herrygers Corneel, Herrygers Cornelis-Petronella en haar echtgenoot Aerts Felix, Herrygers Josepha en haar echtgenoot Gommers Cornelis, Herrygers Martha en haar echtgenoot Smulders Corneel;

Doet het bestreden vonnis te niet in zover het de onmiddellijke vereffening en verdeling heeft bevolen van de nalatenschap van wijlen Visser Maria-Theresia, echtgenote van appellant, overleden te Wuustwezel op 22 juli 1952; wijst de vordering af in zover ze strekt tot deze onmiddellijke vereffening en verdeling.

Alvorens verder te oordelen, stelt aan als deskundige de heer Raes, landmeter, te Hoogstraten, ten einde met inachtneming der regels vastgelegd door artikel 302 en volgende van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, na zich door partijen de nodige inlichtingen en documenten te hebben doen verschaffen, en onderzoek ter plaatse, in een beredeneerd verslag zijn mening te kennen te geven nopens de mogelijkheid van verdeling in natura in twee loten van de huwelijksgemeenschap bestaande hebbende tussen Herrygers Jan en Visser Maria-Theresia, en desgevallend zijn mening te kennen te geven nopens welke goederen zouden dienen begrepen in ieder der twee kavels.

Om daarna gevonnist te worden zoals het in rechte behoren zal, de verdere behandeling wordende, gezien de gedeeltelijke hervorming, voorbehouden aan het Hof. Kosten voorbehouden.

HOF VAN BEROEP TE GENT

5e kamer. — 3 december 1958.

Voorzitter: M. Vanparijs.

Raadsheren: M.M. Noest en Le Fevere de ten Hove.

Advocaat-generaal: M. Matthys.

Advocaten: Mrs. Remue, de Pluto Proudinsky en A. Maertens.

Rivierbevrachting. — Aansprakelijkheid van de schipper voor lading met deklast. — Mede-aansprakelijkheid van de bevrachter en inlader voor aan de schipper verschaftе ondegdelijke dekkleden.

Bij lading van deklast is de schipper aansprakelijk voor alle door het gebruik van ondegdelijke dekkleden ontstane averijen. Dit geldt ook wanneer de betreffende dekkleden door de inlader zijn verschaft. De schipper is verplicht de hem bezorgde ondegdelijke dekkleden te weigeren en zo in de inlader hem toch tot het gebruik ervan mocht ver-

plichten moet hij daartegen schriftelijk en formeel protesteren. De bevrachter en inlader, die de ondegdelijke dekkleden heeft bezorgd is met de schipper tegenover de benadeelde voor het geheel der hierdoor ontstane schade verantwoordelijk.

P.V.B.A. « Anciens Etablissements L. et J. Lalemant »
t/ N.V. Fabelta en Van Wichelen
en Van Wichelen t/ Fabelta.

Gezien de stukken, o.m. de grosse van het bestreden vonnis, op 12 mei 1956 gewezen door de Rechtbank van Koophandel te Gent;

Overwegende dat de zaken, ingeschreven onder nrs. 7716 en 7811, met elkander innig verband houden en mitsdien behoren te worden samengevoegd;

Overwegende dat de P.V.B.A. Anciens Etablissements L. & J. Lalemant, optredende als rechtsopvolger van de feitelijke vennootschap met dezelfde benaming, welke voor de eerste Rechter was betrokken geworden, alsmede schipper Joseph Van Wichelen, bij vergissing in het beroepen vonnis vernoemd onder de geslachtsnaam « Van Winckelen » of « Van Winchelen », tijdig en regelmatig beroep hebben ingesteld;

Overwegende dat, bij ontstentenis van beroep vanwege de N.V. Fabelta tegenover de P.V.B.A. V. De Baerdemaeker, die zij ook in eerste aanleg had laten dagvaarden, de beschikkingen van het vonnis a quo, waarbij haar eis impliciet werd afgewezen in zoverre deze tegen laatstgenoemde gericht was, en bijgevolg de eis in vrijwaring van deze verweerster lastens haar medeverweerders expliciet als ongegrond verworpen werd en de kosten van die tweevoudige oproeping te haren laste werden gelegd, thans in kracht van gewijze zijn getreden;

Verantwoordelijkheid van schipper Van Wichelen:

Overwegende dat, naar luid van artikel 30 der wet van 5 mei 1936, welke op al de rivierbevrachtingen toepasselijk is, de schipper in principe aansprakelijk is voor de averij, die tijdens de reis in de vervoerde goederen mocht ontstaan, tenzij hij bewijst dat deze te wijten is aan een feit dat hem niet ten laste kan worden gelegd;

Overwegende dat zijn verantwoordelijkheid aanvang neemt zodra de goederen aan boord van het schip geladen zijn en ophoudt wanneer het lossen is geëindigd;

Overwegende dat ter zake ontegensprekelijk vaststaat en het trouwens door Van Wichelen niet betwist wordt dat, op het ogenblik dat de bewuste hoeveelheid houtpulp van uit het s.s. « Yngen » in het schip « Anny » geladen werd, deze volkomen droog was en in goede staat, zoals blijkt uit de meldingen van het door de schipper afgetekend cognossement;

Overwegende dat, wanneer het schip « Anny » ter bestemming kwam te Tubbeke en de N.V. Fabelta de lossing begon, er vastgesteld werd dat de vervoerde goederen vochtig waren geworden en aldus nogal grote schade hadden opgelopen;

Overwegende dat de heer Steenackers, die bij bevelschrift van de Voorzitter der Rechtbank van eerste aanleg te Nijvel dd. 27 januari 1955 als deskundige werd aangesteld, op oordeelkundige gronden, waarmee het Hof zich verenigt en waaromtrent ten andere door de belanghebbenden geen betwisting opgevoerd werd, besloten heeft dat de door hem vastgestelde averij toe te schrijven was aan twee oorzaken, eensdeels de ontoereikende dichtheid van de gebruikte dekkleden, voortkomende én van sleet én van scheuren, en anderdeels de ongenoegzame overdekking der

zakken, wegens hun te geringe grootte of althans hun onvoldoende hoeveelheid;

Overwegende dat Van Wichelen staande houdt dat hem uit dien hoofde geen schuld treft en zich ten deze verschanst achter de bepalingen van artikel 6 der Algemene Toepassingsvoorwaarden van de Dienst voor Regeling der Binnenvaart, naar dewelke het bevrachtingscontract uitdrukkelijk verwijst;

Overwegende dat, volgens evengenoemd artikel, indien de lading, zoals in casu, met deklust geschiedt, hetgeen overigens voor hem verplichtend is zo de verlader zulks verlangt, de schipper bij uitzondering de daartoe nodige dekkleren niet hoeft te leveren; dat hierdoor enkel beduidt wordt dat de verplichting om dekkleren te bezorgen niet op de schipper rust, doch geenszins dat hij hoegenaamd niet instaat voor het gebruik van de dekkleren, welke hem bij voorkomend geval door de verlader mochten ter hand gesteld worden;

Overwegende inderdaad dat hogerbedoelde uitzondering, waardoor de verplichting tot terbeschikkingstelling van het vereiste materiaal verplaatst wordt, allermint de algemene regelen uitsluit op het stuk van verantwoordelijkheid van de schipper voor de schade door de vervoerde goederen onderweg geleden, welke een onbeperkte draagwijdte hebben en waaraan geen de minste verandering wordt aangebracht door voornoemd artikel 6 van de Algemene Toepassingsvoorwaarden;

Overwegende dat diezelfde reglementaire bepaling integendeel voorziet dat de schipper steeds zijn medewerking dient te verlenen voor het stouwen van de deklust, zelfs wanneer de dekkleren door hem niet worden geleverd; dat de hem aldus opgelegde verplichting nog strenger is dan die bepaald bij artikel 8 der wet van 5 mei 1936, waar enkel bedongen wordt dat de schipper ertoe gehouden is het stouwen te vergemakkelijken, terwijl in elk geval deze werkzaamheden onder zijn toezicht behoren te geschieden;

Overwegende dat dergelijke maatregel des te begrijpelijker is, wanneer het gaat om een lading met deklust, omdat de vervoerde goederen deswege aan meerdere risico's van allerhande aard zijn blootgesteld, meer bepaald uit oorzaak van de weersomstandigheden;

Overwegende dat hieruit volgt dat, indien bij het stouwen van de lading een fout werd begaan die de averij voor gevolg had, de schipper, die daaraan deel heeft moeten nemen, hiervoor aansprakelijk dient gesteld te worden, tenzij hij aan de kwetsieuze fout totaal vreemd gebleven is, wat hier het geval niet is;

Overwegende dat, zo aan de schipper dekkleren afgegeven worden, welke niet in behoorlijke staat zijn en dus het droog blijven van de vervoerde goederen bij regen- of sneeuwweer niet kunnen verzekeren, hij dan tot elementaire plicht heeft deze te weigeren, of gebeurlijk formeel en schriftelijk protest aan te tekenen, indien de verlader hem toch tot het gebruik ervan dwingen wil;

Overwegende dat het voor de hand ligt dat een zuiver mondeling protest, waarvan een getuigenbewijs voorzeker weinig betrouwbaar zou zijn en alleszins moeilijk om te leveren, niet volstaat om de schipper van zijn aansprakelijkheid te ontheffen;

Overwegende dat in dit opzicht Van Wichelen, die voor de beschadiging tijdens de reis van de door hem vervoerde goederen immer dient in te staan, verplicht was, alvorens zijn medewerking te verlenen voor het stouwen der lading, de hoedanigheid na te zien van de dekkleren welke te zijner beschikking waren gesteld, nl. wat aangaat de dichtheid ervan; dat hij zo-

doende de daarin voorkomende scheuren gemakkelijk had kunnen ontdekken;

Overwegende daarenboven dat hier niet alleen de slechte staat der dekkleren ter bespreking komt, maar ook, en wellicht vooral, de te kleine oppervlakte derzelfden, weshalve de vervoerde goederen door zijdelinge insijpelingen nat geworden zijn, wat, volgens de deskundige, de meeste schade heeft teweeggebracht;

Overwegende dat Van Wichelen in dit verband hoofdzakelijk verantwoordelijk is, vermits hij beter dan wie ook de juiste afmetingen moest kennen van de dekkleren, die hij nodig had om de lading volkomen en doelmatig te beschermen;

Overwegende dat hier nogmaals moet worden aangestipt dat, indien hij met de hem ter hand gestelde dekkleren de goederen niet naar behoren kon overdekken, hij, om aan zijn verantwoordelijkheid te ontsnappen, ertoe gehouden was grotere of talrijkere dekkleren te eisen, hetgeen hij niet gedaan heeft;

Overwegende dat uit dit alles voortvloeit dat Van Wichelen, die aldus de dekkleren zonder meer heeft aanvaard, terecht door de eerste Rechter aansprakelijk werd verklaard tegenover de N.V. Fabelta voor de averij, die in de loop van de reis aan de lading werd veroorzaakt;

Verantwoordelijkheid van de P.V.B.A. L. en J. Lalemant :

Overwegende dat uit de meldingen zo van het bevrachtingscontract als van het cognossement is af te leiden dat de firma L. & J. Lalemant als bevrachter en verlader heeft gehandeld tegenover de schipper en mitsdien jegens de N.V. Fabelta aansprakelijk is, samen met de schipper, voor de gevolgen van de fouten, welke bij het stouwen van de aan boord van het schip « Anny » ingeladen goederen gepleegd werden en de averij hebben meegebracht;

Overwegende immers dat, krachtens de hierboven aangehaalde bepalingen van artikel 6 der wet van 5 mei 1936 en van artikel 6 van de Toepassingsvoorwaarden, het stouwen van de lading verricht wordt door de verlader met medewerking van de schipper; dat bovendien de firma L. & J. Lalemant, overeenkomstig laatstgemeld artikel, de, tot het stouwen bestemde, dekkleren aan de schipper heeft geleverd;

Overwegende weliswaar dat de firma L. & J. Lalemant aanvoert dat die dekkleren haar niet toebehoorden, doch in huur genomen waren van de firma G. & A. Noré; dat zij echter, in haar dubbele hoedanigheid van verlader en van leverancier der dekkleren, alleen dient in te staan tegenover de N.V. Fabelta, die deze laatste firma niet te kennen heeft, voor de gebreken van de dekkleren, welke aanleiding hebben gegeven tot de beschadiging van de vervoerde goederen;

Overwegende dat zij, als zodanig, evenzeer als Van Wichelen verplicht was de staat van de dekkleren te onderzoeken vooraleer ze aan de schipper te overhandigen en zich ook vergewissen moest of de ganse deklust door middel van die dekkleren was gevrijwaard tegen de bevochtigingsgevaaren door regen of sneeuw gedurende de reis;

Overwegende dat zij blijkbaar nagelaten heeft dergelijke onmisbare voorzorgsmaatregelen te treffen en zich niet bekommerd heeft om de doeltreffendheid van de door haar geleverde dekkleren; dat zulks haar nog meer geboden was indien Van Wichelen, zoals hij het beweert, mondelinge opmerkingen dienaangaande heeft geuit;

Overwegende dat de firma L. & J. Lalemant, vruchteloos opwerpt dat zij als makelaarster in opdracht

van de firma V. De Baerdemaecker de gehekelde werkzaamheden heeft uitgevoerd vermits, zoals reeds hierboven werd gezegd, zij alleen als bevrachter en als verlader, bij het sluiten van de bevrachtingsovereenkomst en bij het inladen van de te vervoeren goederen is opgetreden;

Overwegende dat, met versleten en gescheurde dekkleren ter beschikking van de schipper te stellen, welke daarbij nog te klein of niet talrijk genoeg waren, de firma L. & J. Lalemant insgelijks te kort gekomen is aan haar contractuele verbintenissen jegens de N.V. Fabelta en uit dien hoofde tegenover deze laatste medeaansprakelijk is voor de hierdoor ontstane schade;

Overwegende dat, waar beide appellanten door hun gemeenschappelijke fouten tot het veroorzaken van de averij bijgedragen hebben, zij elk voor het geheel de N.V. Fabelta hiervoor vergoeden moeten, behoudens de onderlinge verdeling der schade tussen beiden, naar verhouding van hun aandeel in de opgelopen aansprakelijkheid welke alhier niet te bepalen valt, en behoudens ook het gebeurlijk verhaal van de firma L. & J. Lalemant jegens de P.V.B.A. De Baerdemaecker en/of de firma G. & A. Noré;

Verantwoordelijkheid van de N.V. Fabelta :

Overwegende dat de schipper ertoe gehouden is de vervoerde goederen ter bestemming in goede staat af te leveren; dat, zolang de lossing niet is voleindigd, de bestemming niet hoeft te zorgen voor de bewaring of de bescherming ervan, o.m. wat betreft de afdekking van de deklust;

Overwegende bijgevolg dat, indien, zoals in casu, de lossing niet dadelijk na aankomst is geschied, de schipper het nodige moet doen om de lading in goede staat te houden totdat de bestemming het lossen heeft aangevangen;

Overwegende dat Van Wichelen des te meer verplicht was dergelijke maatregelen te nemen daar hij reeds vóór het vertrek van het schip uit Gent er zich rekenschap had kunnen en moeten van geven dat, wegens de onvoldoende dichtheid en grootte van de dekkleren, de goederen gevaar opliepen van bevochtiging en daarenboven onderweg gemakkelijk had kunnen vaststellen dat de goederen metterdaad nat geworden waren;

Overwegende dat, mocht het zelfs bewezen zijn dat Van Wichelen onmiddellijk de N.V. Fabelta had attent gemaakt op de dreigende toestand, zulks hem geenszins ontsloeg van zijn wettelijke verplichting om voor de veiligheid van de lading te zorgen, zolang ze aan boord bleef;

Overwegende voorts dat ter zake vaststaat dat, bij de aankomst van het schip te Tubeke, de averij reeds ver gevorderd en praktisch onherstelbaar was; dat het overigens niet bewezen is dat, ingevolge een schuldige nalatigheid vanwege de N.V. Fabelta, de schade spruitende uit de bevochtiging der lading tijdens de ligdagen verergerd werd;

Overwegende dat integendeel deze firma nog twee grote dekkleren aan Van Wichelen blijkt te hebben afgegeven ten einde hem in de mogelijkheid te stellen, in afwachting van de lossing, welke niet onverwijld gebeuren kon wegens gebrek aan plaats langs de loskaai, de goederen volledig te dekken, zodat zij in feite wél haar hulp verleend heeft om de verergering der schade te voorkomen;

Overwegende dat de aanduidingen van het deskundig verslag ten andere uitwijzen dat regen en sneeuw in veel belangrijker hoeveelheid gevallen zijn gedu-

rende de reis zelf en bijna niet meer na de aankomst van het schip te Tubeke;

Overwegende ten slotte dat geen foutieve vertraging in het lossen kan worden verweten aan de N.V. Fabelta vermits het de bestemming steeds vrijstaat, mits betaling van de ligdagen en, zo nodig, van de overligdagen, het lossen slechts te beginnen wanneer het voor hem best past;

Overwegende dat, zodra de N.V. Fabelta de averij is gewaar geworden, hetzij op 24 januari 1955 volgens de deskundige Steenackers, zij dadelijk het nodige heeft gedaan; dat zij nl. daags nadien tot tegensprekelijke vaststellingen liet overgaan en op 26 januari 1955 een protestbrief stuurde aan Van Wichelen;

Overwegende dat uit al het voorgaande volgt dat de Eerste Rechter terecht heeft geoordeeld dat de N.V. Fabelta geen verantwoordelijkheid behoort te dragen voor de beschadiging van de haar afgeleverde goederen;

Schadeloosstelling :

Overwegende dat de appellanten thans het bedrag niet langer meer bespreken van de tegemoetkoming, die door de Fabelta gevorderd wordt en haar integraal werd toegewezen door de eerste Rechter; dat deze vergoeding trouwens ten volle gerechtvaardigd voorkomt;

Om deze redenen :

Het Hof,

Gelet op artikel 24 der wet van 15 juni 1935;

Alle andere conclusies als ongegrond verwerpend en elk aanbod van bewijs als niet-dienstig voorbijgaande;

Voegt samen de zaken ingeschreven onder nrs. 7716 en 7811;

Houdt het geding voor rechtsgeldig hervat door de P.V.B.A. L. en J. Lalemant, in opvolging van de firma met dezelfde benaming;

Ontvangt het beroep van evengenoemde vennootschap alsook dit van schipper Van Wichelen;

Verklaart ze beide ongegrond;

Dientengevolge,

Bevestigt de aangevochten beschikkingen van het vonnis a quo;

Veroordeelt de P.V.B.A. L. & J. Lalemant in de helft en schipper Van Wichelen in de wederhelft der kosten van deze aanleg.

Beveelt de afscheiding der kosten op het hoger beroep gevallen ten bate van Mr. Hebbelynck, pleitbezorger die ter terechtzitting van heden bevestigt het grootste gedeelte derzelfde te hebben voorgeschoten.

Vlaamse Juristen,

abonneert U

op het

Rechtskundig Weekblad

HOF VAN BEROEP TE GENT

6e Kamer. — 27 januari 1958.

Voorzitter : M. van Mallegheem.
Raadsheren : M.M. Santenaire en Soenens.
Advocaat-generaal : M. Ely.
Advocaten : Mr. Van Assche en Duerinck.

Wegverkeer. — Artikel 16/1 Verkeersreglement. — Teken 1 a.

Artikel 16/1 van het verkeersreglement, zoals dit is gewijzigd door artikel 1 van het K.B. van 15 juni 1954, vereist niet, opdat de bestuurder die uit een weg komt wel voorzien is van het teken 1a, de voorrang zal moeten laten aan de bestuurder, die de te benaderen weg berijdt, dat deze weg voorzien is van het teken 2.

Weliswaar bepaalt artikel 122 van het Verkeersreglement, zoals dit is gewijzigd bij artikel 8 van het K.B. van 15 juni 1954, dat het teken 1a met ingang van 15 juni 1956 slechts behouden zal blijven of zal worden geplaatst, indien de weg, waarop de bestuurders rijden, aan wie voorrang moet worden gelaten, voorzien is van het teken 2. Door het K.B. van 13 juni 1956 werd de datum 15 juni 1956 vervangen door 1 januari 1957.

Het K.B. van 8 mei 1957 heeft vermeld deel van artikel 122 aldus gewijzigd : « Het teken 1a wordt slechts geplaatst, indien het teken 2 geplaatst staat op de weg bereden door de bestuurders, aan wie de doorgang moet worden gelaten. De bij de inwerking-treding van dit besluit bestaande tekens 1a mogen slechts behouden worden na 31 maart 1958, indien de tekens 2 geplaatst zijn ».

Zelfs indien — zoals verdachte staande houdt — artikel 16/1 van het Verkeersreglement moet worden uitgelegd in verband met artikel 122, blijkt uit het bovenstaande, dat de verplichte gelijktijdigheid van de tekens 1a en 2 niet vereist was op 8 maart 1957, datum van de aan verdachte ten laste gelegde feiten.

De redactie van het K.B. van 8 mei 1957 wijst duidelijk aan, dat de wetgever deze verplichte gelijktijdigheid eerst heeft willen invoeren met ingang van 31 maart 1958 en geen hiaat in de wetgeving heeft gewild tussen 1 januari en 8 mei 1957.

O.M. en Biesbroeck M. en C. b.p. t/ Vlyminck.

Overwegende dat de beklaagde en het Openbaar Ministerie tijdig en regelmatig beroep hebben ingesteld;

Overwegende dat beklaagde ten onrechte beweert dat hij aan Van Biesbroeck Clementina geen voorrang verschuldigd was, alhoewel, aan het kruispunt waar de bewuste aanrijding geschiedde, een verkeersteken n° 1a (omgekeerde driehoek) in de Kerkstraat, waaruit hij gereden kwam, aangebracht is; dat hij daartoe vruchteloos aanvoert dat de door hem genaderde en door Van Biesbroeck Clementina bereden weg niet voorzien is van het teken n° 2;

Overwegende inderdaad dat artikel 16/1° van de

Wegcode, zoals het gewijzigd werd door artikel 1 van het Koninklijk besluit van 15 juni 1954, niet vereist, opdat de bestuurder die uit een weg komt voorzien van het teken 1a de doorgang zou dienen te laten aan de bestuurder die de te benaderen weg berijdt, dat deze weg voorzien weze van het teken n° 2;

Overwegende weliswaar dat artikel 122 van de Wegcode — zoals het gewijzigd werd door artikel 8 van het Koninklijk Besluit van 15 juni 1954 — bepaalt dat het teken 1a, met ingang van 15 juni 1956, slechts behouden of geplaatst zal worden, indien de weg, waarop de bestuurders rijden aan wie de doorgang moet worden gelaten, voorzien is van het teken n° 2; dat door het Koninklijk Besluit van 13 juni 1956 de datum van 15 juni 1956 vervangen werd door deze van 1 januari 1957;

Dat het Koninklijk Besluit van 8 mei 1958 het voormelde deel van artikel 122 van de Wegcode aldus gewijzigd heeft : « Het teken 1a wordt slechts geplaatst indien het teken n° 2 geplaatst staat op de weg bereden door de bestuurders aan wie de doorgang moet worden gelaten. De tekens 1a bestaande bij het in werking treden van het onderhavig besluit mogen slechts behouden worden na 31 maart 1958 indien de tekens n° 2 geplaatst zijn geworden »;

Overwegende derhalve dat, zelfs indien — zoals beklagde het staande houdt — artikel 16/1 van het verkeersreglement moet worden geïnterpreteerd ten overstaan van artikel 122, uit het voorgaande blijkt dat de verplichte gelijktijdigheid van de tekens 1a en 2 niet vereist was op 8 maart 1957, datum van de aan de beklaagde ten laste gelegde feiten;

Dat de wijze waarop het Koninklijk Besluit van 8 mei 1957 gelibelleerd werd, duidelijk aanwijst dat de wetgever deze verplichte gelijktijdigheid slechts heeft willen invoeren met ingang van 31 maart 1958 en geen hiatus in de wetgeving tussen 1 januari en 8 mei 1957 heeft gewild;

Overwegende dat beklaagde ook ten onrechte aanvoert dat hij het bewust kruispunt vermocht op te rijden omdat de genaderde weg vrij was, vermits hij de wagen bestuurd door Van Biesbroeck Clementina niet bemerkte;

Overwegende dat waar de veldwachter aanstipt (stuk 5) dat op het bewust kruispunt de zichtbaarheid in de richting Hulst — waaruit Van Biesbroeck gereden kwam — zich tot duizend meters uitstrekt, de aanrijding zelve het bewijs levert dat de wagen van laatstgenoemde voor beklaagde zichtbaar was, wanneer beklaagde, aan de kop van zijn paard, uit de Kerkstraat kwam;

Dat hij dienvolgens ofwel verstrooid was indien hij toen de wagen van Van Biesbroeck niet zag ofwel de waarheid verdraait waar hij beweert deze wagen, op dit moment, niet gezien te hebben;

Overwegende dat de telastleggingen A en B aldus alhier bewezen zijn gebleven; dat de eerste rechter terecht aangenomen heeft dat beide feiten door één daad gepleegd werden, derwijze dat maar één straf — de zwaarste — diende opgelegd;

Dat in aanmerking genomen de terecht aangehaalde gronden tot verlichting der straf, de uitgesproken straf als een gepaste en te behouden sanctie voorkomt; dat de gunst der voorwaardelijkheid ook mag behouden worden;

Overwegende dat de eerste rechter de schade geleden door de twee burgerlijke partijen billijk en oordeelkundig heeft begroot;

BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

Kortgeding. — 30 januari 1959.

Voorzitter : M. Van Camp.
Advocaten : Mrs. Schiltz en Janson.

Bevoegdheid van de rechter in kortgeding tijdens de procedure van echtscheiding, zelfs indien de rechtbank onbevoegd zou zijn om van de eis tot echtscheiding kennis te nemen.

Voor de bij artikel 268 B.W. bepaalde bevoegdheid van de rechter in kortgeding is alleen het aanhangig zijn van een echtscheidingsprocedure vereist. Het onderzoek over de eventuele bevoegdheid van de Rechtbank en de waarde van de voorafgaande procedure behoort tot de kennisneming van de feitenrechter.

Derine t/ Buteyn.

Aangezien er een geding in echtscheiding tussen partijen hangende is ;

Overwegende dat de eis strekt tot regeling der voorlopige maatregelen staande de echtscheiding ;

1. Bevoegdheid :

Overwegende dat verweerster aanvoert dat de Rechter in Kortgeding in casu onbevoegd zou zijn omdat de Rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen ten gronde onbevoegd zou zijn bij toepassing van artikel 234 B.W. ;

Overwegende dat ingevolge art. 268 B.W. de enige voorwaarde van bevoegdheid van de Rechter in Kortgeding berust in een hangende procedure in echtscheiding. Dat hij, wanneer deze voorwaarde vervuld is, bevoegd is in elke stand van het geding tot het treffen van maatregelen die slechts voorlopig zijn en dienen aangepast te worden aan de dringende noodwendigheden van een rustig modus vivendi en de belangen van partijen ;

Overwegende dat hieruit volgt dat al de betwistingen nopens de grond der zaak (met inbegrip van de bevoegdheid van de Rechtbank ten gronde en de bekwaamheid van partijen) van rechtswege moeten overgelaten worden aan de Rechter ten gronde ;

Overwegende immers dat ingevolge de algemene regelen de bevelen in Kortgeding geen nadeel mogen toebrengen aan de zaak ten principale ;

2. Nietigheid der rechtspleging :

Overwegende dat de bijzondere volmachtdrager zijn hoedanigheid ter voldoening van recht bewijst ;

Overwegende dat verweerster de voormelde enige voorwaarde onzer bevoegdheid betwist door staande te houden dat het inleidend verzoekschrift niet strekt tot het vervullen der voorwaarden geëist door artikel 239bis W.B.R. zodat gans de daaropvolgende rechtspleging zou nietig zijn ;

Overwegende dat op het eerste zicht het verzoekschrift van aanlegger wel degelijk schijnt te strekken tot het vervullen der formaliteiten vereist door artikel 239bis B.W. ;

Overwegende ten overvloede dat de waarde der voorafgaande procedure die van openbare orde is, slechts beoordeeld wordt door de rechtbank ten gronde vermits de tussenkomst van de Voorzitter der rechtbank in die fase er slechts een is van loutere verzoening en slechts voor doel hebben het in staat stellen der betwisting voor te bereiden ten einde de berechting mogelijk te maken (De Page, T. I, 2e éd., blz. 979) ;

CORRECTIONELE RECHTBANK TE TONGEREN

22 april 1959.

Alleensprekend rechter : M. Frère.
O.M. : M. Bouquet.

Handel in vlees. — Verbod soep in pakjes in beenhouwerijen te verkopen.

De duidelijke tekst van het K.B. van 12 december 1955 laat niet toe soep in pakjes noch als vlees of vleeswaren noch als verduurzaamde of bewerkte produkten, dienend tot het kruiden en bereiden van vlees te beschouwen.

O.M. t/ Thoonen.

Overwegende dat het feit bewezen is zoals omschreven in de inleidende dagvarading ;

Overwegende inderdaad dat de soep in pakjes, alhoewel zij mogelijk vetstoffen bevatten, voornamelijk afvalprodukten van margarinfabriek, toch niet als vlees of vleeswaren kunnen beschouwd worden, noch als verduurzaamde of bewerkte produkten dienend tot het kruiden en het bereiden van vlees ;

Overwegende dat de wettekst aan klaarheid niets te wensen overlaat en een algemeen verbod oplegt ;

Overwegende dat zo het K.B. van 12-12-1955 verduurzaamde produkten (conserven) toelaat, deze slechts mogen dienen tot het kruiden of bereiden van vlees ;

Overwegende dat zo de wetgever soepen in pakjes had willen toelaten tot de verkoping in de beenhouwerijen hij dit uitdrukkelijk zou bepaald hebben, quod non ;

Overwegende dat zo de aangetroffen nevenprodukten een zeer gering aandeel vormen in het geheel van de winkel door betichte uitgebaat, dit een reden te meer is om af te zien van deze handel ;

.....

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ST-NIKLAAS

19 oktober 1956.

Voorzitter : M. Dirix.
Referendaris : M. Cloquet.

Gerechtelijk akkoord. — Van de rechter-commissaris verzochte machtiging tot ontbinding van een overeenkomst. — Voorrecht van de onbetaalde verkoper van een roerende zaak. — Inpandgeving van machines als bestanddeel van een handelszaak. — Voorwaardelijke overeenkomst.

De rechter-commissaris in de procedure tot het bekomen van een gerechtelijk akkoord moet vermijden zijn toelating te verlenen voor daden, die — in geval van faillissement — onder de toepassing zouden vallen van art. 445 faillissementswet.

De vrijwillige ontbinding van een overeenkomst kan een daad zijn, die in strijd is met voormeld artikel.

Er bestaat derhalve geen aanleiding om de ontbinding van een door de schuldenaar aangegane koopovereenkomst toe te laten.

De niet betaalde verkoper van een roerende zaak heeft in principe een voorrecht op de prijs van het verkochte goed (art. 20/5^e van de hypotheekwet).

De bevoorrechte schuldeiser kan de uitvoering van zijn rechten doen vervolgen niettegenstaande de procedure tot gerechtelijk akkoord. De machtiging om vrijwillig over te gaan tot vorenbedoelde uitvoering van voormeld voorrecht zou alleen kunnen gehinderd worden door het bestaan van andere schuldeisers van hogere of gelijke rang, die eveneens een voorrecht op hetzelfde voorwerp zouden kunnen doen gelden.

De speciale voorrechten hebben — behoudens enkele uitzonderingen — de voorrang boven de algemene (artikel 26 van de hypotheekwet). Het voorrecht van de Schatkist wegens directe belastingen maakt op voormelde regel geen uitzondering meer sedert de wijziging van artikel 71 van de gecoördineerde wetten op de inkomstenbelastingen bij de wet van 24 december 1948.

De inpandgeving van machines als bestanddelen van een handelszaak schijnt uit te sluiten, dat bedoelde machines onroerend zijn geworden door bestemming daar de handelszaak een roerend karakter behoudt.

Het voorrecht van de pandhouder heeft de voorrang boven dat van de onbetaalde verkoper van een roerende zaak.

Wanneer een overeenkomst door beide partijen van de vervulling van een voorwaarde afhankelijk is gesteld, kunnen beide partijen zich op het niet vervuld zijn beroepen.

N.V. Nicolasiona t/
N.V. Caisses Enregistreuses National

Gezien het verzoekschrift op 16 oktober 1956 ingediend door Mter Misselyn, advocaat te Antwerpen, raadsman van de firma Nicolasiona, naamloze vennootschap, gevestigd Driegaaistraat te Sint-Niklaas-Waas;

Overwegende dat dit verzoek ertoe strekt de toelating te bekomen van de rechter-commissaris nopens de hierna beschreven verrichting;

Overwegende dat de n.v. Caisses Enregistreuses «National» aan de n.v. Nicolasiona een boekhoudmachine klasse 32 x model 30-10-14 (38 X) 26" WDC heeft geleverd tegen de som van 362.400,— frank, bedrag dat nog geheel door de koopster verschuldigd blijft;

Overwegende dat de firma National in 1947 een kleinere boekhoudmachine (30612 /120 x 2 x / n° 3/55.393) aan de n.v. Nicolasiona verkocht, die volledig werd betaald;

Overwegende dat het thans blijkt dat de firma National zou instemmen met het volgend onsplitsbaar akkoord:

1°) terugname van de machine van 362.400 frank mits afstand van haar schuldvordering;

2°) terugname van de kleine machine mits betaling door de firma National van 75.000 frank;

Overwegende dat het tweede deel (2°) van voormeld onsplitsbaar voorstel — afzonderlijk gezien — een gewone verkoop is, die in feite voor de massa voordelig voorkomt;

Overwegende dat het eerste deel van gezegd voorstel onder drie verschillende aspecten kan beschouwd worden:

I. als de vrijwillige verbreking van een verkoop.

II. als de uitvoering van een voorrecht.

III. als de verklaring dat er nooit een volmaakte verkoopsovereenkomst is ontstaan.

I. Vrijwillige verbreking van een verkoop.

Overwegende dat de rechter-commissaris, in de procedure tot bekomen van een gerechtelijk akkoord, moet vermijden zijn toelating te verlenen voor daden welke — in geval van faillissement — onder de toepassing zouden vallen van artikel 445 van de faillissementswet (Fredericq, VII, n° 128);

Overwegende dat de vrijwillige verbreking van een overeenkomst een daad kan uitmaken die strijdig is met voormeld artikel (Hrb. Brussel, 5 november 1949, Rev. Faill. 1949-50, blz. 162; Hrb. Brussel, 18 maart 1950, J.C.B. 1950, blz. 298);

Overwegende dat er geen aanleiding bestaat om het voorgesteld akkoord toe te laten als verbreking van een verkoop.

II. Uitoefening van een voorrecht.

Overwegende dat voor zover de verkoop als volmaakt zou worden beschouwd, de firma «National» dan nog, als niet betaalde verkoper, in principe op de waarde van de door haar verkochte boekhoudmachine een voorrecht bezit tot zekerheid van de betaling van de prijs (hypotheekwet art. 20-5°);

Overwegende dat de firma «National» ook als bevoorrechte schuldeiseres de uitvoering van haar rechten zou kunnen doen vervolgen, niettegenstaande de procedure tot gerechtelijk akkoord (Fredericq, VIII, n° 649);

Overwegende dat de machtiging om vrijwillig over te gaan tot gezegde uitvoering van gezegd voorrecht, alleen zou kunnen gehinderd worden door het bestaan van andere schuldeisers van betere of van gelijke rang, die eveneens een voorrecht op hetzelfde voorwerp zouden kunnen doen gelden;

Overwegende dat de speciale voorrechten vóór de algemene gaan (art. 26 van de Hypotheekwet), behalve enkele uitzonderingen;

Overwegende dat het voorrecht van de Schatkist wegens rechtstreekse belastingen aan voormelde regel geen uitzondering meer maakt sedert de wijziging van het artikel 71 der S.W. I. B door de wet van 24 december 1948;

Overwegende dat het twijfelachtig voorkomt of de machine van 362.400 frank deel maakt van de zekerheden welke aan de Kredietbank door de n.v. Nicolasiona werden toegekend bij akte van Notaris Van Putte te Berchem, in dato van 29 maart 1955;

Overwegende dat gezegde akte enerzijds aan de Bank een hypotheek toekent op de deken- en dweilenfabriek alsmede op al de roerende goederen, «onroerend van natuur of door bestemming», — en anderzijds aan dezelfde Bank de handelszaak in pand geeft, het pand bevattende: «één comptabiliermachine National», wat de boekhoudmachine n° 3/55.393 schijnt te zijn;

Overwegende dat het kan gediscussieerd worden of dezelfde voorwerpen tegelijk kunnen gegeven worden als hypothecair pand en als pand van handelszaak (zie Dalloz, Répertoire de Droit civil, I, 1951, verbo «Biens» n° 373 en volgende; P. De Beus, Concours du créancier gagiste et du créancier hypothécaire en matière de meubles immobilisés par destination, Rev. de la Banque 1953, blz. 159; zie ook over dezelfde kwestie: Jamoulle et Limpens, Rec. Prat. not. 1953, blz. 210 en 369);

dat de inpandgeving van machines als bestanddelen van een handelsfonds, wel schijnt uit te sluiten dat gezegde machines onroerend werden gemaakt bij be-

stemming, vermits het handelsfonds een roerend karakter behoudt ;

Overwegende dat het schijnt te kunnen gediscussieerd worden of de aard van de litigieuze machine en de omstandigheden van haar plaatsen in de lokalen van de n.v. Nivolasiana, werkelijk beantwoorden aan de voorwaarden nodig tot een onroerendmaking bij bestemming (zie Kluyskens, Zakenrecht, 1953, blz. 26, n° 16-C ; De Page, V, n° 667 en 668 en 671) ;

Overwegende dat het nog meer te betwijfelen is of de machines van 362.400 frank deel maakt van het pand van de handelszaak, waar zij niet blijkt overeen te stemmen met de werkelijke behoeften van de inrichting waar zij zich bevindt en waar reeds een boekhoudmachine bestond (Van Ginderachter, blz. 361 en 407) ;

Overwegende dat voor zover de inpandgeving samen met de hypotheek kan bestaan, de « oude » boekhoudmachine integendeel van het pand deel maakt ;

dat het voorrecht van de pandhouder een betere rang geniet dan die van de onbetaalde verkoper (Ferdicq, VII, blz. 609) ;

Overwegende dat, in diezelfde veronderstelling van geldig samenbestaan van hypotheek en pand van handelszaak betreffende één en hetzelfde voorwerp, de hypothecaire schuldeiser de voorkeur zou genieten tegenover de onbetaalde verkoper (De Page, VII-1, n° 513-B-2°, blz. 441 en 422 en n° 519) ;

Overwegende dat er nochtans een evident belang bestaat dat de « oude » machine tegen betaling van 75.000 frank door de firma Caisses Enregistreuses « National » zou teruggenomen worden ;

dat de Kredietbank haar gebeurlijke rechten zou kunnen uitvoeren op die som bij wijze van zakelijke indeplaatsstelling op een geblokkeerde rekening zou geplaatst worden, evengoed als op de machine zelf (Le Page, V, n° 601 en volgende) ;

Overwegende dat de aangezochte machtiging in de perspectief van de uitoefening van een voorrecht, wel kan toegestaan worden doch onder voorbehoud van de gebeurlijke rechten van de Kredietbank ;

III. Verklaring dat er nooit een volmaakte verkoopovereenkomst is ontstaan.

Overwegende dat de offerte dd. 12 maart 1956 van de firma « National » de volgende voorwaarden voorzag, wat betreft de betaling van de machine van 362.400 frank : bij de levering : de overdrachtstaks, en als eerste betaling, de terugname voor 75.000 frank van de boekhoudmachine n° 3/55.393 ;

dat het eveneens bedongen was bij de bestelling, dat « deze opdracht » van de n.v. Nicolasiana slechts gegeven was « onder voorbehoud van goedkeuring van » het door (Nicolasiana) bij de Nationale Maatschappij » voor Krediet aan de Nijverheid, aangevraagde krediet » ;

dat de bevestiging van de bestelling door de firma « National » verklaart dat « in verband hiermede de » eerste betaling door (Nicolasiana) eerst plaats zal » vinden na de goedkeuring van dit krediet » ;

Overwegende dat de n.v. « National » op grond van de niet vervulling van bovenstaande voorwaarde, bij dagvaarding van 9 oktober 1956 vóór de Rechtbank van Koophandel te Brussel, de teruggave vordert van de machine waarvan zij beweert steeds de eigenaarster te zijn gebleven ;

Overwegende dat de gestelde voorwaarde blijkbaar vooral in het belang van de koopster werd gesteld ;

Doch dat de verkoopster niettemin haar niet-vervulling kan inroepen waar beide partijen het « be-

staan » van de overeenkomst van die voorwaarde hebben doen afhangen ;

Overwegende dat de vervulling van de voorwaarde trouwens ook voor de verkoopster van belang was, vermits die vervulling de betaling van de prijs alleszins zou vergemakkelijkt hebben ;

Overwegende dat het aldus redelijk blijkt te denken dat de n.v. door de bevoegde rechtbank zal beschouwd worden als zijnde steeds eigenaarster gebleven van de litigieuze machine ;

dat de niet tegenstelbaarheid van de vrijwillige ontbinding of zelfs van de ontbinding door uiting van eenzijdige wil zoals gezegd niet-tegenstelbaarheid door de rechtspraak wordt aangenomen in zake van verkoop op afbetaling in onderhavig geval niet zou kunnen ingeroepen worden, vermits hier niet de ontbinding doch het niet bestaan van een overeenkomst voorhanden is (Verg. : arrest Gent 28 februari 1955 en advies advocaat-generaal Matthys, R.W. 1955-56, kol. 191 en volg.) ;

Overwegende dat dit niet belet dat voor zover de litigieuze machine van het hypothecaire pand deel maakt, zij als een aangroei van gezegd pand dient beschouwd te worden (De Page, VII-1, n° 513-B-2°, blz. 441 en 442 en n° 519) ;

Overwegende dat in het opzicht van een revindicatie van de machine van 362.400 frank, er dus aanleiding bestaat — gezien de twijfel betreffende de wederzijdse rechten — de aangezochte machtiging slechts te verlenen onder voorbehoud van akkoord vanwege de Kredietbank ;

Om deze redenen,

Wij, Rodolphe Dirix, rechter-commissaris, machtigen bij deze principieel de n.v. Nicolasiana om een onsplitsbaar akkoord te treffen met de n.v. Caisses Enregistreuses « National », Place Surllet de Chakier, 15, te Brussel, akkoord bestaande uit de volgende bedingen :

1° teruggave aan de n.v. Caisses Enregistreuses « National », van de machine klasse 32 X model 30-10-14 (38 X) 26 " WDC " ;

2° levering aan de n.v. Caisses Enregistreuses « National » van de boekhoudmachine n° 3/55.393 ;

3° betaling door de n.v. Caisses Enregistreuses « National » van de som van 75.000 frank in een geblokkeerde rekening die door ons zal worden aangewezen ;

4° verzaking vanwege de n.v. Caisses Enregistreuses « National » aan elk recht tegenover de n.v. Nicolasiana ;

5° alle andere fiscale of gerechtskosten in verband met de toegelaten overeenkomst ten laste van de n.v. Caisses Enregistreuses « National » ;

Zegt dat de n.v. Nicolasiana, vooraleer een akkoord te sluiten en uit te voeren met bovenstaande voorwaarden, nochtans eerst de Kredietbank zal moeten aanmanen te verklaren of zij zich er al of niet tegen verzet,wezende verstaan dat in geval van verzet de Kredietbank het voorbehoud zal betekenen van al haar rechten en o.a. van haar gebeurlijke rechten tot schadevergoeding indien het naderhand mocht gewezen worden dat de Bank op de litigieuze machine geen pandrecht mocht bezitten.

Abonneert U op Rechtskundig Weekblad

VREDEGERECHT TE NEERPELT

12 juni 1958.

Rechter : M. Roelandts.
 Advocaat : Mr Verhoeven.

1. Onderhoudsplicht van de ouders tegenover het kind. — Meerderjarig kind.
2. Bevoegdheid. — Tegeneis. — Noodzakelijk verband met de hoofdvordering. — Samenvoeging van het beloop van hoofdeis en dat van tegeneis.

1. *De verplichting van de ouder tot onderhoud en opvoeding van zijn kind neemt een einde met de ouderlijke macht, hetzij door het meerderjarig worden van het kind, hetzij door zijn emancipatie.*

2. *Om ontvankelijk te zijn moet een tegeneis verband houden met de hoofdvordering in die zin, dat zijn berechting invloed moet uitoefenen op de berechting van de hoofdeis; hiertoe is niet noodzakelijk vereist, dat de tegeneis een rechtstreeks verweer tegen de hoofdeis behelst of tot voorwerp heeft.*

Ter bepaling van de volstreckte bevoegdheid moet het beloop van de tegeneis gevoegd worden bij dat van de hoofdeis (artikel 37 van de wet van 25 maart 1876).

De volstreckte bevoegdheid is van openbare orde en moet ambtshalve door de rechter worden toegepast.

Bawin G. t/ Bawin A.

Overwegende dat de vordering van eiser er toe strekt verweerder te horen veroordelen tot teruggave van een blauw kostuum en een radio, merk Grundig, type 1070, voorwerpen welke in de ouderlijke woning van verzoeker aanwezig zijn en bij gebreke hieraan te voldoen gedaagde te veroordelen tot het betalen der tegenwaarde dezer voorwerpen, zijnde 8.394 frank ;

Tegeneis van verweerder :

Overwegende dat verweerder de betaling vordert van 9.568 frank voor onderhoud en hospitaalkosten door hem uitgegeven voor aanlegger ;

Overwegende dat de verplichting tot onderhoud en opvoeding een einde neemt met de ouderlijke macht, hetzij ten gevolge van de meerderjarigheid, hetzij ten gevolge van de emancipatie van het kind (Kluyskens, Personenrecht, n° 329) ;

Dat in casu de kosten voor onderhoud van verweerder in principe kunnen aangerekend worden vanaf dezes meerderjarigheid ;

Overwegende echter dat de tegeneis om ontvankelijk te zijn moet verband houden met de hoofdvordering in dien zin dat zijn berechting invloed moet uitoefenen op de berechting van de hoofdeis ; hiertoe is niet noodzakelijk vereist dat hij een rechtstreeks verweer tegen de hoofdeis zou behelzen of tot voorwerp hebben (Van Lennep, Burgerlijk Procesrecht, deel I, n° 455, p. 90) ;

Dat in casu dit verband niet blijkt voorhanden te zijn ;

Overwegende echter dat eiser de onontvankelijkheid van de tegeneis niet inroept, maar integendeel overgaat tot de betwisting van het in de tegeneis voorkomende bedrag ;

Overwegende dat door deze houding door eiser aangenomen de tegeneis door hem als rechtmatig aanvaard wordt ;

Overwegende echter dat het bedrag van de wedereis mag gevoegd worden bij dat van de hoofdeis om de bevoegdheid en de aanleg te bepalen (art. 37 Bevoegdheidswet dd. 25 maart 1876) ;

Dat in casu de gevorderde bedragen van eis en tegeneis de bevoegdheid « ratione materiae » van de vrederechter overschrijden, daar de som der bedragen de 10.000 frank overtreft (cfr art. 2, wet van 25 maart 1876) ;

Overwegende dat de volstreckte bevoegdheid — ratione materiae — van openbare orde is en door de rechter ambtshalve moet worden toegepast (Cas. 18 juli 1878, Pas. 1878, I, 354) ;

Dat Wij, Vrederechter, derhalve onbevoegd zijn om kennis te nemen van deze rechtsvorderingen ;

Overwegende dat een brief, dd. 27 mei 1958, ons overgemaakt werd door de verdediger van aanlegger, na het sluiten der debatten ; dat dit stuk derhalve dient verworpen te worden in dit geding, en vreemd blijft aan de debatten, daar het nergens gebleken is dat verweerder kennis gekregen heeft van genoemd stuk ;

Om deze redenen :

Wijzen de brief dd. 27 mei 1958 van de hand ;

Verklaren Ons onbevoegd om kennis te nemen van de eis en de tegeneis in hun huidige vorm en voor de gevraagde bedragen ;

Veroordelen eiser tot de kosten.

BALIELEVEN

Vlaamse Conferentie bij de Balie te Antwerpen.

De stagistenprijskamp Herman de Jongh, gehouden op 5 en 11 juni in het lokaal van de K.M.B.A. te Antwerpen, had dit jaar gelukkig meer succes dan het vorige.

Vijf mededingers hadden de moed hun tongen, hun taalkennis en allerlei andere factoren, die samen de welsprekendheid scheppen, met elkaar te meten vóór een van nature kritisch aangelegd publiek van confraters.

De jury was samengesteld uit advocaten, die op het stuk van welsprekendheid niet veel meer te leren hebben, te weten : Meester Ooms, Stafhouder van de Orde, vertegenwoordiger van de taalminnende, hoofse en voorname stijl, Meester Victor, de briljante retorische stijl, Meester de Baeck, de politieke stijl, Meester Rombaut, de dodelijk-ironische stijl, en Meester van Baarle, de cerebraal-cartesiaanse stijl.

Meester Willy Hendrickx opende het tornooi met een verzorgde, kernachtige en geestige spreekbeurt met als titel : « Mag of moet het Openbaar Ministerie vervolgen ? » Als tweede spreker van de eerste avond was Meester van Thillo voorzien, die echter door staatszaken belet was. Het leger kon hem nl. die dag niet missen. Het omgekeerde is waarschijnlijk wél het geval.

Als een deus ex machina trad Meester Wittermans binnen, een beetje laat zoals gewoonlijk, die de situatie redde door ons te onderhouden over de vrouwen op Venus, het interplanetair Hof van Justitie op Saturnus, Adamski en andere zonderlinge fenomenen. Meester Wittermans meende een zeker scepticisme bij enkele toehoorders vast te stellen, wat echter niet van aard was zijn argumenten te ontzenuwen.

Op 11 juni kwam Meester van Thillo als eerste aan de beurt en onderhield ons op prettige wijze over « Reisindrukken over Japan ».

Het tweede slachtoffer dat aan de kritisch luisterende jury werd voorgeworpen was Meester Mariette Verrycken, met « Het proces Jolyet c/ Quoiriez-Schoeller ».

Het was een meesterlijke uiteenzetting over een proces dat Françoise Sagan zich op de hals had gehaald, onschuldig als een lam — waarschijnlijk zou Françoise aanstoot nemen aan deze betiteling op haar toegepast — toen zij één van de romanfiguren met de naam « Jolyet » begiftigde.

Meester Frans Mattheessens Junior heeft een naam hoog te houden en zocht het sukses in het geestige, waarin hij ondanks zijn luguber onderwerp, « De Kindermoord », slaagde, daar Meester Era van het lachen door zijn stoel gezakt is.

De avond werd geëindigd door Meester Emiel Verrijken, die over « Processen en pleiters in het werk van Balzac » handelde en zijn toehoorders met dit literair-juridische onderwerp ten zeerste wist te boeien.

De sprekers werden dan bedankt door Meester van Nieuwenburgh en door de Heer Stafhouder, die er terecht op wees dat de vijf spreekbeurten door een uitzonderlijk hoog peil gekenmerkt werden daardoor de keuze van de jury moeilijk zou worden.

De uitslag van de wedstrijd zal bekend gemaakt worden op de openingszitting van de Vlaamse Conferentie voor het jaar 1959-1960.

A. van Gelder.

OVERZICHT DER BELGISCHE WETGEVING

(1 april - 30 april 1959)

I. Staats- en Administratief Recht.

1. *Financiën - Begroting.* — De wet van 10 maart 1959 (S. 1 april 1959 2.338) stelt de begroting vast der buitengewone ontvangsten en uitgaven van Belgisch-Congo en van Ruanda Urundi voor het dienstjaar 1958.

2. *Internationale overeenkomst.* — In het Staatsblad van 1 april 1959 2.359 verscheen de tekst van het tweede akkoord gesloten bij wisseling van brieven gedateerd te Parijs 19 januari 1959 tot wijziging van het wederkerigheidsakkoord tussen België en Frankrijk betreffende het herstellen van oorlogsschade, gesloten bij wisseling van brieven gedateerd Parijs 11 maart 1953.

3. *Financiën - Begroting.* — De wet van 10 maart 1959 (S. 2 april 1959 2.379) stelt de gewone begroting van Belgisch-Congo en van Ruanda-Urundi voor het dienstjaar 1958 vast.

4. *Landbouw - Invoer.* — Het K.B. van 27 maart 1958 (S. 3 april 1959 2.443) wijzigd het K.B. van 14 augustus 1958 tot instelling van een bijzonder recht op de invoer van sommige landbouw- en voedingsproducten.

5. *Internationale overeenkomst.* — In het Staatsblad van 3 april 1959, 2.445 verscheen de tekst van het cultureel akkoord tussen België en Spanje ondertekend te Madrid op 27 oktober 1958.

6. *Financiën - Lening door de nationale maatschappij*

voor huisvesting. — Bij K.B. van 18 maart 1959 (S. 4 april 1959 - 2.474) wordt de nationale maatschappij voor huisvesting er toe gemachtigd onder staatswaarborg een lening van 1.200.000.000 fr. aan te gaan.

7. *Financiën - Begroting.* — Het K.B. van 23 maart 1959 (S. 6 april 1959 2.536) regelt de overdracht van het dienstjaar 1959 van de vastleggingskredieten en van de betalingskredieten die op 31 december 1958 op de titels II (buitengewone uitgaven) van de begrotingen van het dienstjaar 1958 en op de buitengewone begroting van sommige vorige dienstjaren beschikbaar waren.

8. *Financiën - Begroting.* — De wet van 19 maart 1959 (S. 7 april 1959 2.563) stelt de begroting van het Ministerie van Financiën voor het dienstjaar 1959 vast.

9. *Financiën - Lening door de Nationale Maatschappij voor kleine landeigendommen.* — Bij K.B. van 24 maart 1959 (S. 8 april 1959 - 2.602) wordt de Nationale Maatschappij voor kleine landeigendommen er toe gemachtigd onder staatswaarborg een lening aan te gaan van 300 miljoen frank.

10. *Landbouw.* — Het M.B. van 1 april 1959 (S. 8 april 1959 - 2.606) stelt het bedrag der premieën toegekend aan de instellingen die uit Belgische melk zekere melkderivaten voortbrengen, vast.

11. *Financiën.* — De wet van 24 maart 1959 (S. 9 april 1959 - 2.628) stelt de rijksschuldbegroting voor het dienstjaar 1959 vast.

12. *Onderwijs.* — Het K.B. van 28 februari 1959 (S. 9 april 1959 - 2.639) wijzigd het K.B. van 30 augustus 1957 tot vaststelling van de schalen verbonden aan de bijzondere graden bij de buitendiensten afhangende van de Algemene Directie van de Opvoedende Diensten.

13. *Onderwijs.* — Het K.B. van 28 februari 1959 (S. 9 april 1959 - 2.640) wijzigd het K.B. van 30 december 1957 tot vaststelling van de schalen verbonden aan de bijzondere graden bij de middelbare scholen, koninklijke lycea en athenea.

14. *Onderwijs.* — Het K.B. van 28 februari 1959 (S. 9 april 1959 - 2.640) wijzigd het K.B. van 30 december 1957 tot vaststelling van de schalen verbonden aan de bijzondere graden bij de inrichtingen voor normaal onderwijs en voor de internaten voor kinderen wier ouders geen vaste verblijfplaats hebben.

15. *Financiën - Lening wegenfonds.* — Bij K.B. van 8 april 1959 (S. 10 april 1959 - 2.666) wordt het wegenfonds gemachtigd onder bepaalde voorwaarden een lening nominaal groot 2.500 miljoen frank genoemd 4,75 % lening 1959 - 1971" aan te gaan.

16. *Landbouw.* — Het K.B. van 20 maart 1959 (S. 10 april 1959 - 2.668) wijzigd het K.B. van 2 juni 1955 houdende reglementering van de toelagen aan de rundveeweekverenigingen.

17. *Landbouw.* — Het K.B. van 1 april 1959 (S. 10 april 1959 - 2.669) schrijft maatregelen voor betreffende de bestrijding van de runderhorzel.

18. *Wetsontwerpen.* — De wet van 2 april 1959 (S. 11 april 1959 - 2.698) bepaalt verschillende afwijkingen van artikel 1 der wet van 1 juli 1893, betref-

fende de gevolgen van de ontbinding der wetgevende kamers ten opzichte van vroeger ingediende wetsontwerpen.

19. *Staatspersoneel*. — Het K.B. van 16 maart 1959 (S. 11 april 1959 - 2.701) wijzigt het regentsbesluit van 16 maart 1950 betreffende de kinderbijslag toegekend aan het door de staat bezoldigde personeel.

20. *Verkeerswezen - Zaken- en personenvervoer*. — Het K.B. van 2 april 1959 (S. 14 april 1959 - 2.770) wijzigt het regentsbesluit van 10 juli 1947 houdende algemeen reglement tot vaststelling van de technische eisen waaraan moet worden voldaan door de automobielen met ten hoogste 8 plaatsen zonder de zitplaats van de bestuurder en gebruikt voor bezoldigd personenvervoer of voor vervoer van zaken en tot verruiming van de toepassing ervan voor voertuigen gebruikt voor onbezoldigd personenvervoer.

21. *Verkeerswezen - Personenvervoer*. — In het Staatsblad van 14 april 1959 - 2.771 verscheen de volledige tekst van het regentsbesluit van 10 juni 1947 houdende algemeen reglement tot vaststelling van de technische eisen waaraan voor personenvervoer gebouwde motorvoertuigen met ten hoogste 8 plaatsen zonder die van de bestuurder moeten voldoen.

22. *Ministerie van Openbare Werken en Wederopbouw*. — Het K.B. van 1 april 1959 (S. 14 april 1959 - 2.779) wijzigt het K.B. van 5 december 1955 tot vaststelling van het organiek kader van het Ministerie van Wederopbouw en Openbare Werken, sector Openbare Werken.

23. *Financiën - Nationale Maatschappij voor de Huisvesting*. — Bij K.B. van 6 april 1959 (S. 15 april 1959 - 2.804) wordt de Nationale Maatschappij voor de Huisvesting er toe gemachtigd onder staatswaarborg een lening van 50 miljoen fr. aan te gaan, bestemd voor de financiering van de bouw van huizen met belofte van aankoop.

24. *Luchtpostbriefwisseling*. — Het K.B. van 17 maart 1959 (S. 16 april 1959 - 2.839) stelt de bijtaksen vast te heffen op de luchtpostbriefwisseling in internationale dienst.

25. *Landsverdediging*. — Het K.B. van 7 april 1959 (S. 16 april 1959 2.842) stelt de datum van in werking-treding der wet van 1 maart 1958 betreffende het statuut der beroeps- en reserveofficieren vast.

26. *Landsverdediging*. — Het K.B. van 7 april 1959 (S. 16 april 1959 2.843) bepaalt de voorwaarden en modaliteiten betreffende de bevordering van beroeps-officieren.

27. *Onderwijs*. — Het K.B. van 28 februari 1959 (S. 16 april 1959 - 2.854) wijzigt dit van 30 mei 1958 tot vaststelling van de schalen verbonden aan de bijzondere graden bij de rijksinrichtingen voor technisch onderwijs.

28. *Raad van wetgeving van Belgisch Congo*. — Bij de wet van 21 maart 1959 (S. 17 april 1959 - 2.884) wordt uitsluitend voor Belgisch Congo een raad van wetgeving opgericht, die de bevoegdheden uitoefent, welke de wet van 18 oktober 1908 op het gouvernement van Belgisch Congo aan de Koloniale Raad toekent.

29. *Middenstand*. — Bij K.B. van 27 maart 1959 (S. 17 april 1959 - 2.896) wordt een nationale raad-gevende commissie voor de economische expansie van de kleine en middelgrote ondernemingen ingesteld.

30. *Financiën*. — De wet van 25 maart 1959 (S. 18 April 1959 - 2.924) stelt de begroting vast van het Ministerie van Middenstand voor het dienstjaar 1959.

31. *Financiën - Lening*. — Het K.B. van 16 april 1959 (S. 18 april 1959 2.929) bepaalt de uitgifte modaliteiten van een door de Minister van Financiën in de Verenigde Staten aangegane lening, groot 22.250.000 dollar.

32. *Onderwijs*. — Bij K.B. van 7 april 1959 (S. 18 april 1959 - 2.934) wordt een hogere secundaire technische school bij de technische school van de luchtmacht opgericht.

33. *Ministerie van Economische zaken en middenstand*. — Het K.B. van 25 maart 1959 (S. 18 april 1959 2.939) wijzigt dit van 10 april 1954 tot vaststelling van de schalen verbonden aan de bijzondere graden bij het Ministerie van Economische zaken en middenstand.

34. *Volksgesondheid*. — Het K.B. van 10 april 1959 (S. 20 april 1959 - 2.979) wijzigt het K.B. van 27 januari 1936 betreffende de bereiding van boter, margarine en andere eetbare vetten.

35. *Ministerie van Financiën*. — Het K.B. van 1 april 1959 (S. 25 april 1959 - 3.152) wijzigt het K.B. van 24 februari 1954, houdende vaststelling van het organiek kader van het Ministerie van Financiën.

36. *Internationale overeenkomst*. — In het Staatsblad van 25 april 1959 - 3.156 verscheen de tekst van de wijzigingsclausule ondertekend op 8 oktober 1958 bij het protocol nr. 1 tussen België en Frankrijk betreffende de bijslag waarin door de Franse wet van 30 juli 1956 tot oprichting van een nationaal Solidariteitsfonds wordt voorzien, ondertekend te Parijs op 23 januari 1957.

37. *Middenstand - Ambachten en neringen - Beroepsopleiding*. — Bij K.B. van 30 maart 1959 (S. 25 april 1959 - 3.166) wordt de beroepsopleiding en de beroepsvorming in de ambachten en neringen georganiseerd.

38. *Ambacht - Kleine en middelgrote nijverheidsondernemingen*. — Het K.B. van 15 april 1959 (S. 25 april 1959 - 3.174) stelt de uitvoeringsmaatregelen vast der wet van 24 december 1958 waarbij beroepsuitoefeningsvoorwaarden kunnen worden ingevoerd in de ambachts-de kleine en middelgrote handels- en de kleine nijverheidsondernemingen.

39. *Ministerie van Openbaar onderwijs*. — Het K.B. van 2 maart 1959 (S. 27 april 1959 - 3.223) wijzigt het K.B. van 2 september 1957 tot vaststelling en coördinatie van het organiek kader van het personeel van het hoofdbestuur van het Ministerie van Openbaar Onderwijs.

40. *Financiën - Begroting*. — De wet van 20 april 1959 (S. 29 april 1959) stelt de begroting van pensioenen voor het dienstjaar 1959 vast.

41. *Landsverdediging*. — Het K.B. van 15 april 1959 (S. 29 april 1959 - 3.284) stelt het geldelijk stelsel van

zekere categorieën van het in Afrika gekampeerd personeel vast.

42. *Ministerie van Openbare werken.* — Het K.B. van 22 april 1959 (S. 30 april 1959 - 3.331) wijzigd het ambtsgebied van de Provinciale Directeurs van de Commissie van Beroep voor Oorlogsschade voor Luik en Luxemburg.

II. Rechterlijke Inrichting.

43. *Justitie - dienstregeling Rechtbank van Eerste Aanleg - Ieper.* — Bij K.B. van 7 april 1959 (S. 18 april 1959 - 2.937) wordt het dienstreglement van de Rechtbank van Eerste Aanleg te Ieper gewijzigd.

44. *Magistraten bij de Hoven van Beroep.* — De wet van 20 april 1959 (S. 24 april 1959 - 3.124) wijzigd de wet van 3 april 1953 betreffende de rechterlijke inrichting gewijzigd bij de wetten van 10 juni 1955 en 27 mei 1957. Bij deze wet wordt het aantal advocaten-generaal en substituten-procureur-generaal alsmede het aantal raadsheren verhoogd.

III. Economisch Recht.

45. *Pharmaceutische specialiteiten.* — Het M.B. van 8 april 1959 reglementeert de prijzen van de pharmaceutische specialiteiten.

46. *Economische zaken - Tarwehandel.* — Bij M.B. van 4 april 1959 (S. 11 april 1959 - 2.703) wordt het opmaken van zekere bescheiden in de tarwehandel voor nijverheidsmaalders voorgeschreven.

IV. Arbeidsrecht en Maatschappelijk Hulpbetoon.

47. *Ondernemingen van meerster-kleermakers - Arbeidsduur.* — Het K.B. van 24 maart 1959 (S. 7 april 1959 - 2.562) stelt de arbeidsduur voor de arbeiders en leerlingen tewerkgesteld door de meester-kleermakers en kleermaaksters vast.

48. *Rust- en overlevingspensioen voor arbeiders en bedienden.* — Het K.B. van 25 maart 1959 (S. 9 april 1959 - 2.637) wijzigd het K.B. van 28 april 1958 tot uitvoering van art. 20 der wet van 21 mei 1955 betreffende het rust- en overlevingspensioen voor arbeiders gewijzigd bij de wet van 1 augustus 1957 en art. 25 van de wet van 12 juli 1957 betreffende het rust- en overlevingspensioen voor bedienden.

49. *Jaarlijks verlof der loonarbeiders.* — Het K.B. van 6 april 1959 (S. 10 april 1959 - 2.676) wijzigd het K.B. van 5 april 1958 tot vaststelling van de algemene modaliteiten van uitvoering der wetten betreffende het jaarlijks verlof der loonarbeiders.

50. *Ondernemingen van meester-kleermakers - Arbeidsduur.* — Het K.B. van 6 april 1959 (S. 13 april 1959 - 2.754) stelt voor de ondernemingen die onder het nationaal paritair comité voor de meester-kleermakers en kleermaaksters ressorteren, de arbeidsvoorwaarden vast waarin de uitvoering van de arbeidsovereenkomst wegens economische oorzaken wordt geschorst.

51. *Bijzondere compensatiekas voor kinderbijslagen voor gemeenten.* — Het K.B. van 25 maart 1958 (S. 14 april 1959 - 2.781) wijzigd het K.B. van 31 december 1951 tot oprichting en inrichting van de bijzondere compensatiekas voor kinderbijslagen voor de gemeen-

ten, de Openbare instellingen die er van afhangen en de verenigingen van gemeenten.

52. *Arbeid in Kolenmijnen.* — Bij K.B. van 6 april 1959 (S. 17 april 1959 - 2.885) wordt voor de arbeiders in de kolenmijnen tijdelijk van art. 81 van het regentsbesluit van 26 mei 1945 betreffende de inrichting van de rijksdienst voor arbeidsbemiddeling en werkloosheid, afgeweken.

53. *Ministerie van Sociale Voorzorg. - Met fooien bezoldigde werknemers.* — Het M.B. van 10 april 1959 (S. 20 april 1959 - 2.976) stelt de forfaitaire lonen voor de berekening van de bijdragen voor maatschappelijke zekerheid van sommige met fooien bezoldigde werknemers en hun werkgevers vast.

54. *Ministerie van Sociale Voorzorg. - Met fooien bezoldigde werknemers.* — Het M.B. van 10 april 1959 (S. 20 april 1959 - 2.978) stelt voor het hotelbedrijf de forfaitaire lonen vast voor de berekening van de bijdragen voor de sociale zekerheid van de werknemers en de volledige of hoofdzakelijk met fooien bezoldigde werknemers.

55. *Gebrekkigen - Verminkten - Schatting van ongeschiktheid.* — Bij M.B. van 19 maart 1959 (S. 21 april 1959 - 3.011) wordt de medische handleiding voor de schatting van de ongeschiktheden die recht geven op de tegemoetkoming voor de gebrekkigen, verminkten, doven en stommen goedgekeurd.

56. *Banken - Arbeidsduur.* — Bij K.B. van 27 april 1959 (S. 30 april 1959 - 3.321) wordt de beslissing van 22 april 1959 van het nationaal paritair comité voor de banken betreffende de vaststelling van de arbeidsduur, algemeen verbindend verklaard.

57. *Sociale Voorzorg - Bijdragen verschuldigd in landbouwondernemingen.* — Het M.B. van 13 april 1959 (S. 29 april 1959 - 3.280) stelt de forfaitaire lonen voor de berekening der bijdragen voor sociale zekerheid verschuldigd door de werklieden en de werkgevers in de landbouwondernemingen vast.

V. Fiscaal Recht.

58. *Accijnzen.* — Het K.B. van 24 maart 1959 (S. 4 april 1959 - 2.475) stelt het accijnsregime van oliën verkregen van steenkoolteer vast.

59. *Accijnzen.* — Het M.B. van 31 maart 1959 (S. 4 april 1959 - 2.476) regelt de accijnsheffing op oliën verkregen van steenkoolteer.

60. *Accijnzen.* — Het K.B. van 24 maart 1959 (S. 4 april 1959 - 2.487) stelt het accijnsregime van minerale olie vast terwijl het M.B. van 31 maart 1959 (S. 4 april 1959 - 2.483) de uitvoeringsmodaliteiten van dit K.B. regelt.

61. *Accijnzen.* — Het M.B. van 31 maart 1959 (S. 4 april 1959 - 2.490) wijzigd het M.B. van 1 september 1952 waarbij uitstel wordt verleend voor de betaling der accijnzen.

62. *Accijnzen.* — Het M.B. van 31 maart 1959 wijzigd het M.B. van 21 mei 1958 betreffende de fictieve entrepôts.

63. *Met het zegel gelijkgestelde taksen.* — Het K.B. van 31 maart 1959 (S. 4 april 1959 - 2.491) wijzigd de

algemene verordening op de met het zegel gelijk gestelde taksen.

64. *Inkomsten belastingen - bezwaarschriften en terugbetalingen.* — De wet van 24 maart 1959 (S. 6 april 1959 - 2.530) wijzigt de samengeschaalde wetten betreffende de inkomstenbelastingen, bezwaarschriften en terugbetalingen van ambtswegen.

65. *Invoerrechten.* — Bij K.B. van 10 april 1959 (S. 28 april 1959 - 3.248) wordt het tarief van invoerrechten, behorende tot de Belgisch-Luxemburgse-Nederlandse douaneovereenkomst gewijzigd.

66. *Accijnzen.* — Het M.B. van 15 april 1959 (S. 17 april 1959 - 2.886) wijzigt het reglement betreffende de accijnsheffing op gefabriceerde tabak vastgesteld bij M.B. van 22 mei 1948.

H. Boonen.

MEDEDELINGEN

MEDEDELINGEN

Verbond van het Vlaams Overheidspersoneel.

Wij ontvangen van het Verbond van het Vlaams Overheidspersoneel het hieronderstaand rondschrĳven.

* * *

Geachte Heer Hoofddirecteur,

Wij hebben de eer U mede te delen dat de heer Eerste-Minister geantwoord heeft op het telegram van het Verbond van het Vlaams Overheidspersoneel dat na de buitengewone algemene vergadering dd. 28 mei verzonden werd.

De heer Eerste-Minister heeft aan de Algemene Voorzitter van het Verbond van het Vlaams Overheidspersoneel als antwoord op een telegram dd. 28 mei geschreven: «Ik acht het vanzelfsprekend dat bij de voorbereiding van een regeringsontwerp inzake taalwetgeving de terzake betrokken belangengroepen zouden geraadpleegd worden. U weze ervan overtuigd dat ik niet zal nalaten U te gepasten tijde in dit verband te contacteren.» Hiervan neemt het Vlaams Overheidspersoneel akte.

Hoogachtend.

R. BECQUAERT,
Bestuurslid.

Dr. F. BOVE,
Algemeen Voorzitter.

P.S. - De tekst van het reeds door sommige persorganen gepubliceerde telegram luidde als volgt:

Buitengewone algemene vergadering van Verbond van het Vlaams Overheidspersoneel dd. 28 mei dringt sterk aan op invoeren van doeltreffend taaltoezicht en strenge sancties in de taalwetgeving. Verwacht wordt dat, zoals in Senaat beloofd, Eerste-Minister het Verbond van het Vlaams Overheidspersoneel zal raadplegen als gespecialiseerde vereniging ter verdediging taalrechten van personeel van aan taalwet onderworpen besturen en instellingen van openbaar nut.

TIJDSCHRIFTEN

De Geemente, jrg. 1959 - n° 5 :

H. Van Eecke, De militiewet en de bevoegdheid van gemeenten (1e deel). — C. Vanstraelen, De verhouding van de burgemeester tot de veldwachter. — Kroniek van de gemeente-ingenieurs. — Kroniek van de Raad der Europese Gemeenten. — Wetgeving. — Rechtspraak.

Nederlands Juristenblad, jrg. 1959 - n° 24 :

R. J. Polak, Reservekosten en vervangingsschade. — W. L. Haardt, Het Ontwerp Bewijsrecht (II slot). — G. E. Langemeijer, Voetgangers, Verkeersveiligheid en Strafrecht. — H. Quarles van Ufford, Faillissementscurator en dwangbevel.

Weekblad voor Privaatrecht, Notaris-ambt en Registratie, jrg. 1959 - n° 4588 :

W. H. van den Berge, Beschouwingen naar aanleiding van «De grondbeginselen van het Nederlandse belastingrecht». — H. D. M. Knol, Taxatie van niet genoteerde incourante aandelen.

Journal des Tribunaux, jrg. 1959 - n° 4240 :

R. van der Made, Douanes et Accises.

Journal des Tribunaux d'Outre-mer, jrg. 1959 - n° 108 :

Denoiseux, Contrat d'emploi. Rupture par volonté unilatérale.

Revue Générale des Assurances et des Responsabilités, jrg. 1959 - n° 4 :

A. Clerens-Stas, La Convention internationale de transports routiers conclue à Genève le 19 mai 1956 (C.M.R.).

Revue Pratique du Notariat Belge, jrg. 1959 - n° 2435 :

J. Baugniet, Les Etablissements d'utilité publique institués légataires universels par un testament olographe peuvent-ils se faire envoyer en possession, par application de l'article 1008 du Code civil avant d'avoir été autorisés conformément à l'article 910 du Code civil ? — Législation. — Revue de la Jurisprudence belge. — Nécrologie. — Bibliographie. — Notariat.

Abonneert U op het "Rechtskundig Weekblad"